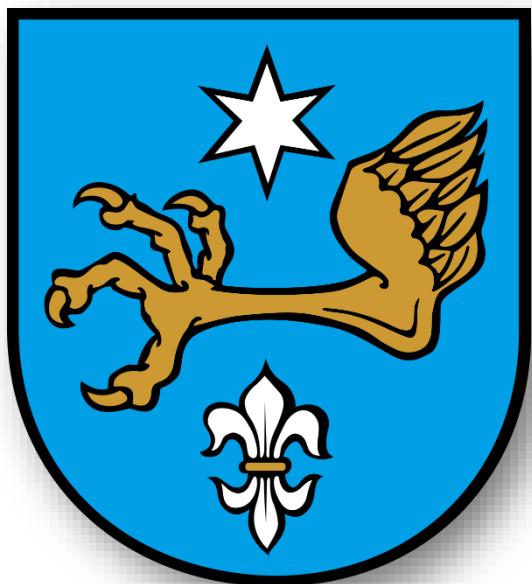


Strategia Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030



Spis treści

.....	1
1. Wykaz skrótów.....	4
2. Wprowadzenie i metodologia.....	5
3. Diagnoza gminy z wnioskami.....	7
3.1 Ogólne informacje o Gminie	7
3.2. Historia Gminy.....	12
3.3. Społeczeństwo	14
3.3.1. Demografia.....	14
3.3.2. Edukacja	21
3.3.3. Pomoc społeczna.....	22
3.3.4. Bezrobocie.....	23
3.4. Przyroda i środowisko naturalne	25
3.4.1. Rzeźba terenu.....	25
3.4.2. Klimat	25
3.4.3. Wody powierzchniowe i podziemne	26
3.4.4. Świat zwierzęcy i roślinny.....	27
3.4.5. Obszary chronione	29
3.5. Gospodarka	33
3.5.1. Rolnictwo	33
3.5.2. Podmioty gospodarcze.....	36
3.6. Infrastruktura techniczna	39
3.6.1. Komunikacja i transport	39
3.6.2. Gospodarka wodno-ściekowa	39
3.6.3 Oczyszczalnie ścieków	40
3.6.4. Gospodarka odpadami	40
3.6.5. Gazyfikacja	41
3.6.6. Elektryfikacja	42
3.6.7. Ciepłownictwo.....	42
3.6.8. Zasoby mieszkaniowe.....	42
3.7. Infrastruktura społeczna i rekreacyjna	45
3.7.1. Oświata i wychowanie.....	45
3.7.2. Opieka społeczna	45
3.7.3. Służba zdrowia	46
3.7.4. Bezpieczeństwo publiczne	47

3.7.5. Turystyka i rekreacja	48
3.7.6. Infrastruktura kulturalna i sportowa.....	49
3.8. Budżet Gminy	52
4. Analiza SWOT	55
5. Wizja Gminy Suchań	59
6. Misja Gminy Suchań	60
7. Cele Strategii	61
8. Finansowanie założeń Strategii	65
9. System wdrażania, monitoringu i kontroli Strategii	67
10. Zgodność z dokumentami strategicznymi	70
11.1. Dokumenty krajowe	70
11.2. Dokumenty regionalne.....	72
11.3. Dokumenty lokalne	73
11. Analiza oddziaływania na środowisko	76
Spis map	80
Spis tabel	80
Spis schematów.....	81
Spis wykresów	81

1. Wykaz skrótów

W niniejszej dokumentacji użyto następujących skrótów:

BDL – Bank Danych Lokalnych

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FS – Fundusz Spójności

GUS – Główny Urząd Statystyczny

LGD – Lokalna Grupa Działania

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

ORSG – Obszar Rozwoju Społeczno – Gospodarczego

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

SRSG- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030

RPO ZP 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

2. Wprowadzenie i metodologia

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 stanowi perspektywiczny plan, który określa strategiczne schematy rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci określonych priorytetów i działań oraz wskazuje środki finansowe niezbędne do realizacji przyjętych założeń. Strategia zawiera zasady i sposoby zarządzania Gminą w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania jakie należy podjąć, aby Gmina mogła funkcjonować, a przede wszystkim rozwijać się w założonych kierunkach.

Niniejsza dokumentacja została opracowana w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności z:

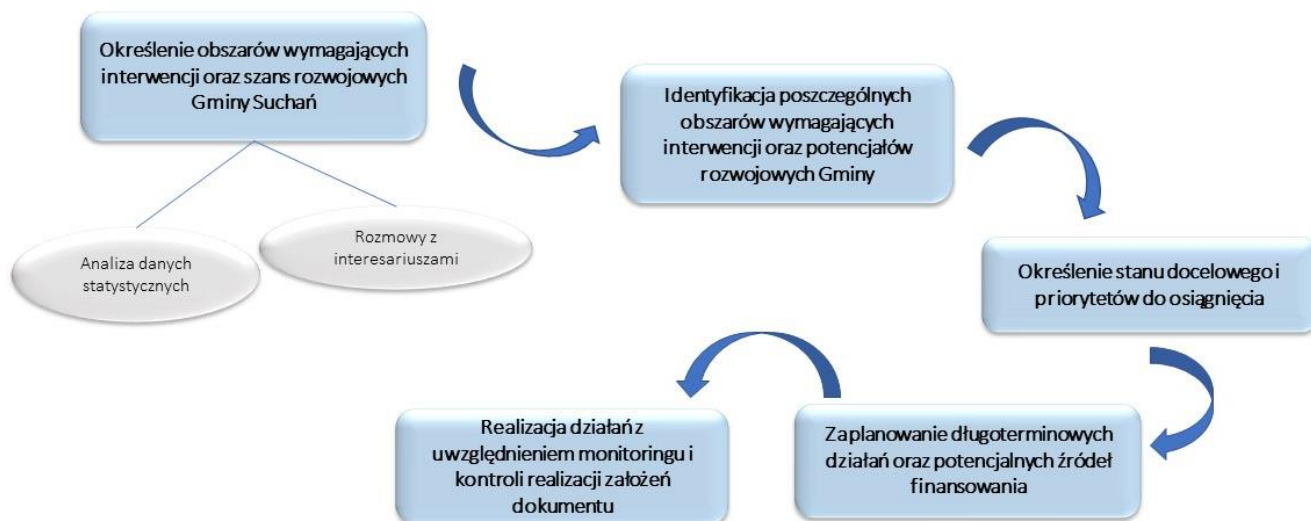
- Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295) w zakresie metodyki pracy;
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) w zakresie dotyczącym planowania;
- Ustawą z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.) w zakresie przeprowadzenia oddziaływania na środowisko.

Strategia rozwoju społeczno- gospodarczego Gminy Suchań stanowi dokument, który poprzez wnioski z przeprowadzonych analiz uporządkuje wiedzę o Gminie, wyznaczy długofalowe kierunki rozwoju oraz uruchomi mechanizmy kontroli postępu w tym zakresie. Prawdłowo opracowany dokument pozwala określić potencjał i szanse rozwojowe, które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy oraz propozycje składane przez lokalnych interesariuszy. Dokument składa się z następujących części:

- Analiza stanu Gminy i na jej podstawie wytyczenie problemów występujących w poszczególnych obszarach;
- Określenie potencjału rozwojowego;
- Wyznaczenie stanu docelowego;
- Identyfikacja podstawowych obszarów interwencji, które staną się priorytetami podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego działań;
- Planowanie działań w perspektywie wieloletniej;
- Analiza źródeł finansowania zewnętrznego działań;
- Realizacja i monitoring postępu realizacji założeń dokumentu.

Reasumując, na podstawie diagnozy stanu Gminy Suchań określone zostaną cele i działania służące niwelowaniu problemów gospodarczych i społecznych oraz podnoszeniu konkurencyjności Gminy. Poniżej przedstawiono grafikę wskazującą tryb prac podjętych w celu opracowania dokumentu.

Schemat 1 Tryb prac nad Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030.



Źródło: Opracowanie własne

Dokument opracowano tak, aby zaprezentować proces tworzenia założeń, których zwieńczeniem było określenie priorytetów i celów przyjętych dla Gminy Suchań. Zgodnie z powyżej przedstawionymi informacjami, dokument składa się z dwóch części:

- Część I – Diagnoza strategiczna Gminy Suchań, obejmująca szeroki zakres sfer funkcjonowania Gminy. Celem diagnozy jest zobrazowanie w sposób subiektywny, przy pomocy danych statystycznych, potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy. Diagnoza jest zasadniczym punktem wyjścia do sformułowania kierunków działań oraz na dalszym etapie celów rozwojowych Gminy Suchań na lata 2020-2030.
- Część II – zawiera konkretne działania w perspektywie wieloletniej, które stanowią odpowiedź na wnioski wyciągnięte w pierwszej części dokumentu. Ta część dokumentu składa się z następujących elementów: misja, wizja, rozwój, cele strategiczne i przyporządkowane im działania, partycypacja społeczna, finansowanie oraz sposób monitorowania i ewaluacji Strategii.

3. Diagnoza gminy z wnioskami

3.1 Ogólne informacje o Gminie

Gmina Suchań jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie stargardzkim. Graniczy z 5 gminami, w tym:

- Gminami powiatu stargardzkiego: Dobrzany, Marianowo, Miasta Stargard Szczeciński, Dolice;
- Gminami powiatu choszczeńskiego: Recz oraz Choszczno.

Mapa 1 Położenie Gminy Suchań na mapie województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu stargardzkiego



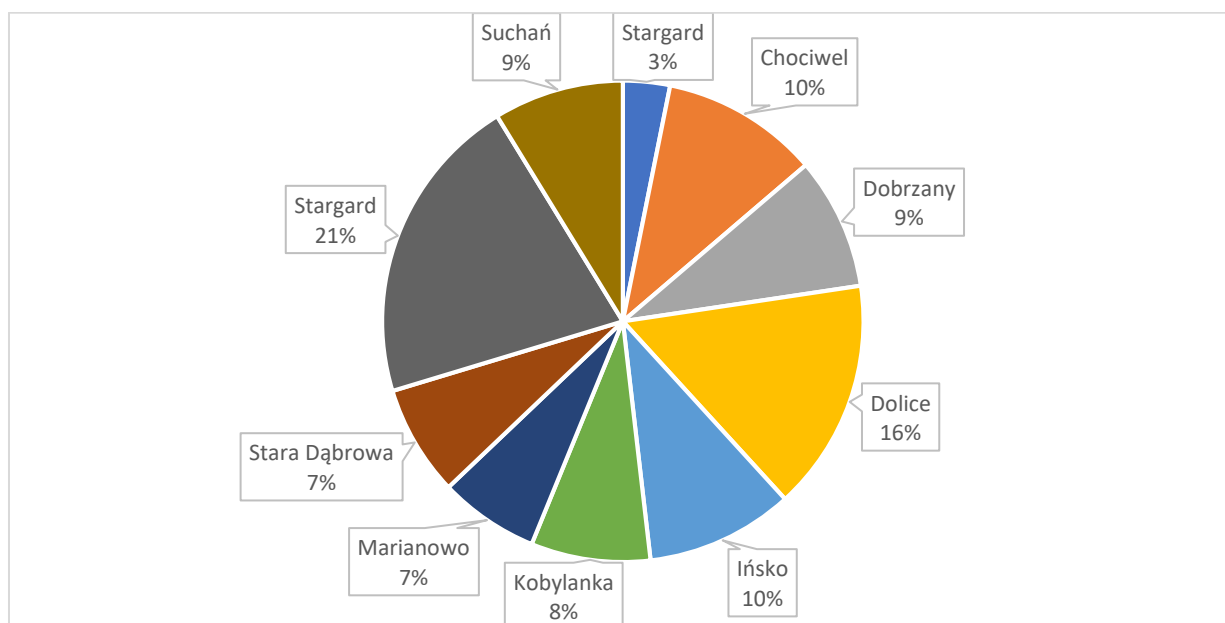
Źródło:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Podział_administracyjny_województwa_zachodniopomorskiego#/media/Plik:Zachodniopomorskie_powiaty_2005.svg

Gmina Suchań jest położona wzdłuż drogi numer 10 ze Szczecina do Bydgoszczy, zaledwie 56 km od centrum Szczecina i 20 km od Stargardu. Biorąc pod uwagę obecny kształt województwa, Gmina Suchań leży w jego południowo – zachodniej części, na obszarze Równiny Pyrzycko – Stargardzkiej w bezpośrednim sąsiedztwie Doliny Iny.

Powierzchnia Gminy wynosi 132,80 km² i stanowi 6,6% ogólnej powierzchni powiatu, co daje jej 8 miejsce wśród 12 gmin powiatu. Poniżej przedstawiono zestawienie procentowe prezentujące udział poszczególnych gmin w przestrzeni powiatu stargardzkiego.

Wykres 1 Procent powierzchni zajmowany przez poszczególne gminy powiatu stargardzkiego



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Gminę stanowi miasto Suchań oraz następujące miejscowości: Brudzewice, Modrzewo, Nosowo, Sadłowo, Słodkowo, Słodkówko, Suchanówko, Tarnowo, Wapnica i Żukowo. Ośrodkiem gospodarczym oraz zapleczem usługowym dla całej Gminy jest miasto Suchań. Zlokalizowane są tu: Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pocztowy, Punkt Pyrzycko-Stargardzkiego Banku Spółdzielczego, cmentarz komunalny, remiza strażacka, Szkoła podstawowa, ośrodek zdrowia, biblioteka Gminna oraz podstawowe placówki handlowe i usługowe. Centralne położenie miasta Suchania stwarza dogodny dojazd do wszystkich miejscowości. Ponadto biegnąca wzdłuż Gminy trasa Szczecin – Bydgoszcz umożliwia dogodny i szybki dojazd do najbliższych miast: Szczecina, Stargardu, Recza, Choszczna. Poniżej przedstawiono powierzchnię głównych jednostek wchodzących w skład Gminy.

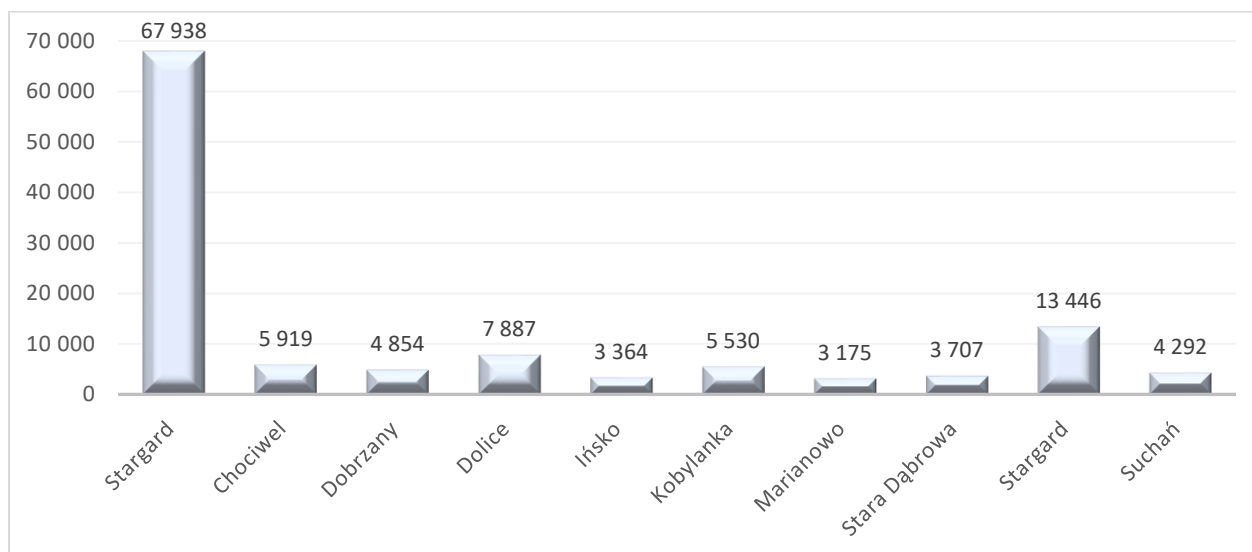
Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych jednostek tworzących Gminę Suchań (stan na dzień 30.09.2019r.)

Lp.	Miejscowości wchodzące w skład gminy	Powierzchnia w km ²
1.	Brudzewice	11,05
2.	Modrzewo	5,47
3.	Nosowo	5,22
4.	Sadłowo	19,10
5.	Słodkówko	6,65
6.	Słodkowo	8,22
7.	Suchanówko	11,89
8.	Suchań	3,57
9.	Tarnowo oraz Suchanki	13,76
10.	Wapnica	35,53
11.	Żukowo	12,34

Źródło: Opracowane na podstawie danych własnych Gminy

Według danych GUS, w 2018 r. Gminę zamieszkiwało 4 292 mieszkańców, w tym obszary wiejskie 2 815 osób. W strukturze mieszkańców niewielką przewagą dominowali mężczyźni (2 162 – mężczyźni, 2130 – kobiety). Pod względem liczby ludności, wśród Gmin wchodzących w skład powiatu stargardzkiego, Gmina Suchań plasowała się na 7 miejscu. Najwięcej mieszkańców odnotowano na terenie Stargardu Szczecińskiego. Mieszkańcy Gminy Suchań stanowili 3,57% mieszkańców powiatu stargardzkiego. Mniejszym udziałem w ogólnej liczbie mieszkańców charakteryzowały się jedynie Gminy Stara Dąbrowa, Marianowo oraz Ińsko. Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców w Gminach powiatu stargardzkiego w 2018r.

Wykres 2 Liczba ludności w Gminach Powiatu Stargardzkiego w 2018r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

Poniżej przedstawiono strukturę ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Suchań.

Tabela 2 Liczba mieszkańców poszczególnych jednostek tworzących Gminę Suchań (stan na dzień 30.09.2019r.)

Lp.	Miejscowości wchodzące w skład Gminy	Liczba mieszkańców
1.	Brudzewice	430
2.	Modrzewo	157
3.	Nosowo	197
4.	Sadłowo	230
5.	Słodkówko	86
6.	Słodkowo	120
7.	Suchanówko	271
8.	Suchań	1393
9.	Tarnowo +Suchanki	248+48
10.	Wapnica	646
11.	Żukowo	294

Źródło: Opracowane na podstawie danych własnych Gminy

Najwięcej ludności zamieszkuje Miasto Suchań. W dalszej kolejności miejscowości Wapnica oraz Brudzewice. Najmniejszą jednostką zarówno pod względem powierzchni, jak i liczby mieszkańców

stanowi Słodkówko. Poniżej przedstawiono udział poszczególnych jednostek w całkowitej liczbie mieszkańców oraz całkowitej powierzchni Gminy.

Tabela 3 Liczba mieszkańców oraz powierzchnia poszczególnych miejscowości

Lp.	Miejscowości wchodzące w skład Gminy	Powierzchnia	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
		w km ²			
1.	Brudzewice	11,05	8,32	430	9,73
2.	Modrzewo	5,47	4,12	157	3,55
3.	Nosowo	5,22	3,93	197	4,46
4.	Sadłowo	19,1	14,38	230	5,20
5.	Słodkówko	6,65	5,01	86	1,95
6.	Słodkowo	8,22	6,19	120	2,71
7.	Suchanówko	11,89	8,95	271	6,13
8.	Suchań	3,57	2,69	1393	31,52
9.	Tarnowo +Suchanki	13,76	10,36	296	13,48
10.	Wapnica	35,53	26,75	646	14,62
11.	Żukowo	12,34	9,29	294	6,65
Razem		132,8	100	4420	100

Źródło: Opracowane na podstawie danych własnych Gminy

Wiodącym kierunkiem gospodarczym Gminy jest rolnictwo. Oprócz tego w Gminie funkcjonuje drobny przemysł metalowy, przedsiębiorstwa rolno – spożywcze i usługowe. Poniżej przedstawiono strukturę użytkowania gruntów, w której dominują użytki rolne (74,39%). Całkowita powierzchnia Miasta i Gminy wynosi 132,80 km².

Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów

NAZWA GRUNTU	WYSZCZEGÓLNIENIE
Użytki rolne ogółem, w tym:	98,79 km²
- grunty orne	74,88
- sady	0,23
- łąki	17,07
- pastwiska	6,61
Lasy i grunty leśne	17,65 km²
Pozostałe grunty i nieużytki	16,36 km²

Źródło: Rocznik statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego – 2017r.

Brak uciążliwego przemysłu, dogodne położenie komunikacyjne, sprzyjające warunki dla wypoczynku, dolina rzeki Iny, jeziora Wapnica i Sierakowo sprzyjają rozwojowi różnych form wypoczynku, a w szczególności agroturystyki. Gmina chlubi się nowoczesną i wydajną oczyszczalnią ścieków.

Pozbawiona większego przemysłu, Gmina Suchań stanowi idealny teren wypraw pieszych i rowerowych. Myśliwi znajdują tu tereny do udanych polowań, zaś grzybiarzy przyciągają okoliczne lasy, słynne z corocznego wysypu grzybów. Zaplecze noclegowe i rekreacyjne Suchania umożliwia przyjemny pobyt i stanowi bazę wypadową do korzystania z okolicznych atrakcji.

3.2. Historia Gminy

Suchań jest miastem położonym w województwie zachodniopomorskim, w powiecie stargardzkim. Historyczna część miasta położona jest na równinie, wzdłuż dawnego traktu ze Szczecina i Stargardu na Mazowsze. Stary układ urbanistyczny z rynkiem i domami z XVIII i XIX w. świadczą o bogatej przeszłości Suchania. Dominującym elementem zabudowy tej części miasta jest gotycki kościół parafialny. W okresie wczesnośredniowiecznym był tu gród sięgający swymi początkami X w. W 1269 r. Suchań po raz pierwszy występuje w dokumentach jako villa Zukan.

Data lokacji miasta nie jest znana. Suchań w 1487 r. występuje jako miasto. W okresie reformacji Joannici sprzedali Suchań Wolfowi Borcie. Książęta pomorscy nie zatwierdzili jednak tej transakcji. W 1551 r. Suchań przeszedł pod zarząd dóbr książęcych w Szadku. W 1637 r. zmarł Bogusław XIV co zbiegło się z najazdem Szwedów na Pomorze. Do końca wojny miasto często przechodziło z rąk do rąk, ostatecznie od 1654 r. miasto zostało włączone do Brandenburgii, pozostając aż do 1709 r. w bezpośrednim posiadaniu rodziny von Schwerin, a następnie przyłączono je do domeny panującego. W XIX w. istniał przy mieście folwark, który w latach 1828-31 częściowo rozparcelowano. Na gruntach pofolwarczych powstała Kolonia Suchań, od 1850 r. stanowiąca wraz z miastem jedną jednostkę administracyjną. W marcu 1945 r. wojska radzieckie wkroczyły do miasta, a pierwsi polscy osadnicy pojawili się na początku kwietnia. W XIX w. istniał przy mieście folwark, który w latach 1828–1831 częściowo rozparcelowano. Na gruntach pofolwarczych powstała kolonia Suchań. Od 1850 r. stanowiła wraz z miastem jedną jednostkę administracyjną. Miasto podczas II wojny światowej zostało w 1945 roku zniszczone w 50%. W marcu 1945 r. wojska radzieckie wkroczyły do miasta, a pierwsi osadnicy pojawili się w kwietniu 1945 r.^[5] Szkołę polską uruchomiono w dniu 25 maja 1945 roku. W roku 1954 wybudowano nowy budynek szkoły. W 1984 roku wybudowano kolejny nowoczesny obiekt szkolny.

Najstarsza pieczęć miasta z XIV w. przedstawia szpon gryfa pomiędzy dwiema gwiazdami. Na pieczęciach późniejszych gwiazdę pod szponem zastąpiono lilią. Z pewnością są to elementy wyobrażające

przynależność miasta zarówno do szczecińskich Gryfitów jak i do joannitów. Dzisiejszy herb przedstawia na niebieskim polu złotą łapę gryfa pomorskiego ze szponem, u góry biała gwiazda, poniżej łapy biała lilia ze złotą klamrą.

Ważnym elementem historii miasta jest zamek w Suchaniu. Zamek znajdował się na wzgórzu w północno-wschodniej części miasta przy drodze na Dobrzany. Kiedyś od osady oddzielały go moczary i strumyk. Z tego co można było wywnioskować z powierzchniowych badań w latach 60-tych XX w. wynika że warownia zbudowana była na planie regularnego czworoboku o boku ok. 40 m, otoczona fosą. Stałe nawodnienie fosi uzyskano budując na pobliskiej rzece Reczycy młyn, co doprowadziło do spiętrzenia wody. Zamek w Suchaniu był najważniejszym punktem obronnym joannitów w szczecińskiej części Pomorza do czasu powstania zamku w Swobnicy w końcu XIV w.

Przyjmuje się że zamek powstał w II poł. XIII w. Okolica została zajęta przez joannitów ok. połowy XIII w. Oficjalnie zakon przywłaszczył sobie te ziemie w zamian za niespłacone długi księcia pomorskiego Barnima I. Po ostrym konflikcie z nim, zakon stracił Suchań (wtedy villa Zukan) w 1269 r., ale już 9 lat później, po śmierci Barnima I, joannici zajęli kilka wsi książęcych w tym Suchań. W 1295 r. książęta pomorscy oficjalnie nadali go joannitom zachowując jednak zwierzchnictwo terytorialne. W 1312 r. zamek stał się siedzibą joannickiego komtura. Zachowana wzmianka z 1382 r. wspomina o przeniesieniu komendanta Henryka von Gunstersberg z Suchania do Swobnicy i był to kres znaczenia zamku suchańskiego. Na początku XVI w. zakon sprzedał Suchań Wolfowi Borcke co nie spodobało się książętom pomorskim, którzy anulowali transakcję. Na ten okres przypada ostateczny upadek zamku. W końcu XVIII w. na wzgórzu zamkowym postawiono dwór, w którym jednak nie stwierdzono żadnych pozostałości zabudowy średniowiecznej.

3.3. Społeczeństwo

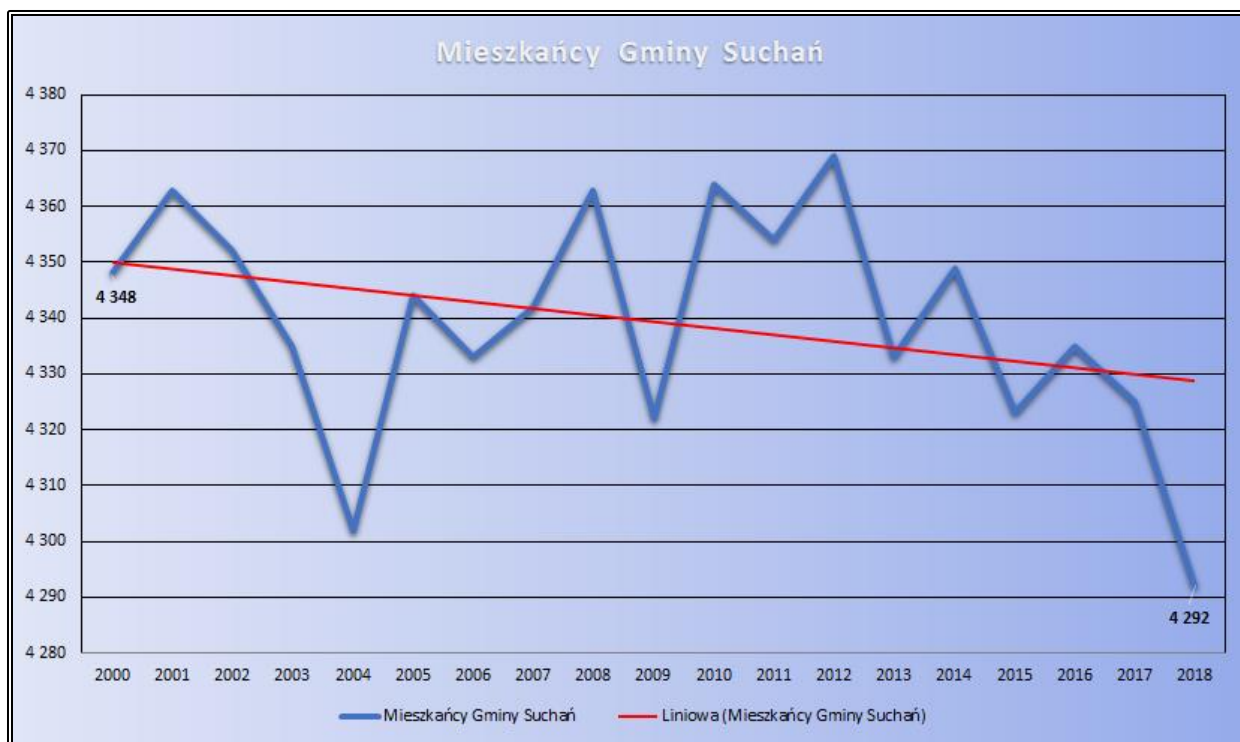
3.3.1. Demografia

Kluczowa w aspekcie powstawania strategii jest analiza społeczności lokalnej z uwzględnieniem aspektów demograficznych. Od demografii zależy przede wszystkim kształtowanie się polityki inwestycyjnej oraz budowy wizji Gminy na najbliższe lata. Sytuacja obecna oraz kształtujące ją trendy dają wykładnie do prognozowania i przeciwdziałania niekorzystnym sytuacjom na terenie Gminy. Analiza liczby ludności, migracji, a przede wszystkim struktury wieku ekonomicznego pozwala na wyciągnięcie wniosków i dostosowania polityki do obowiązujących realiów z uwzględnieniem prognoz na kolejne lata.

3.3.1.1. Liczba ludności

Analiza danych pozyskanych ze stron Głównego Urzędu Statystycznego ukazała duże fluktuacje liczby ludności w ostatnich 18 latach. W roku rozpoczęcia analizowania danych (2000) liczba ludności na terenie Gminy wynosiła 4 348. W przeciągu 18 lat liczba ta zmalała o 1,29% do poziomu 4 292 mieszkańców. W roku 2012 liczba ludności zamieszkującej Gminę była najwyższa i wyniosła 4 369 osób. Mimo ciągłej fluktuacji liczby mieszkańców, na terenie Gminy Suchań, dane prezentują trend malejący. Zakłada się, że brak podjęcia jakichkolwiek działań będzie pogłębiał problemy i liczba mieszkańców z roku na rok będzie spadać.

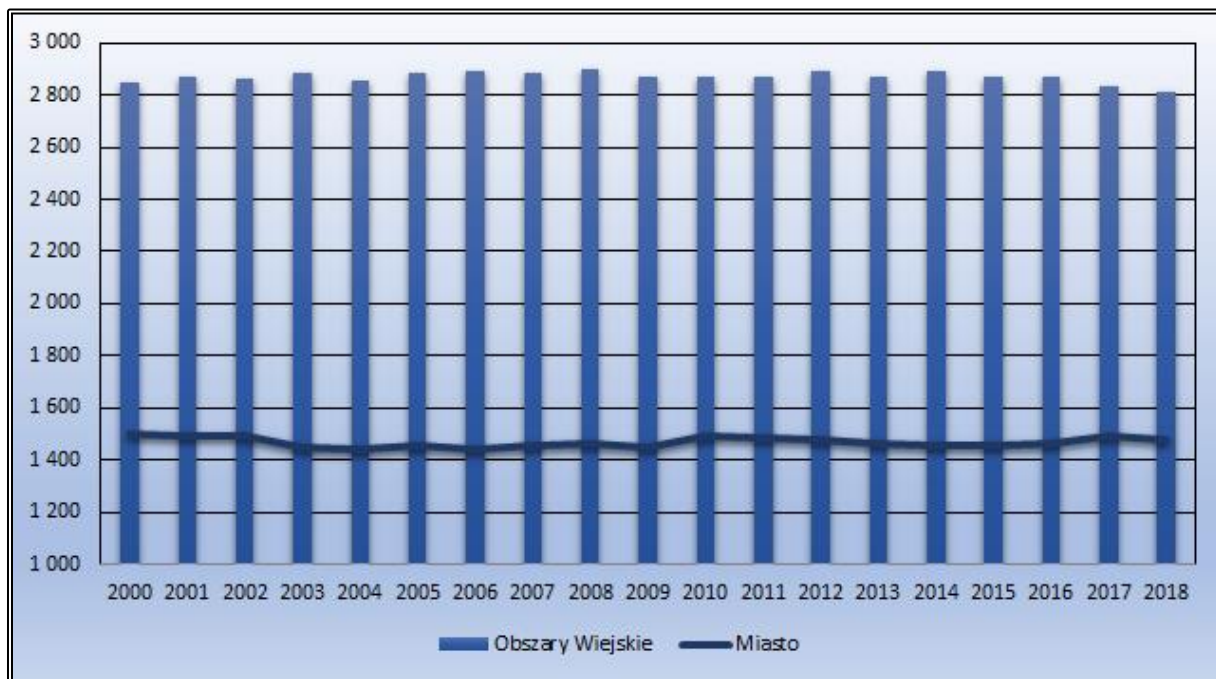
Wykres 3 Liczba mieszkańców Gminy Suchań w latach 2000-2018



Źródło: BDL GUS

W roku 2018 większość, bo aż 66% całkowitej ludności zamieszkiwało obszary wiejskie Gminy Suchań. Również na obszarach wiejskich zmiana liczby mieszkańców była mniejsza, w stosunku do roku bazowego (2000), liczba mieszkańców wiejskiej części Gminy zmalała o 1,15%. W przypadku Miasta Suchań, procent ten wyniósł 1,5%.

Wykres 4 Liczba mieszkańców Gminy Suchań z podziałem na obszar wiejski i miasto w latach 2000-2018



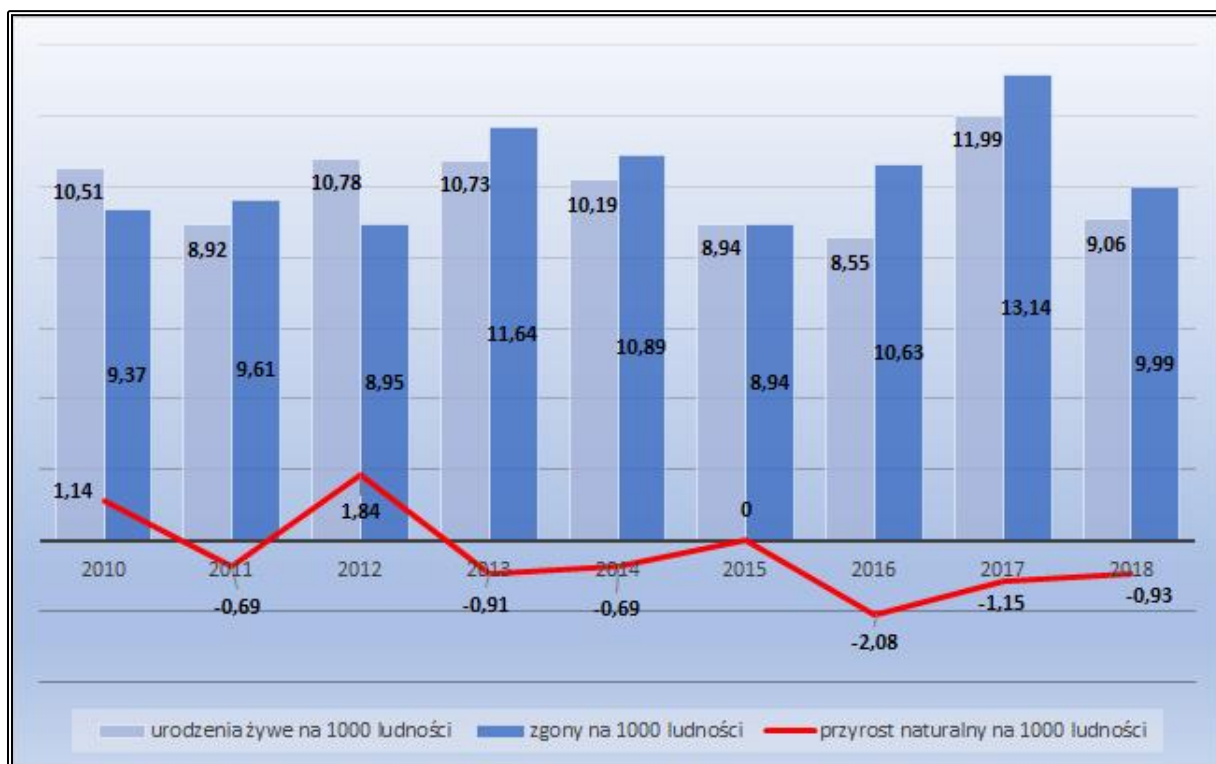
Źródło: BDL GUS

Ze względu na zmiany liczby mieszkańców, analogicznie zmieniała się średnia gęstość zaludnienia Gminy. W roku 2000 wskaźnik ten wynosił 33 osoby na km², natomiast w roku 2018 wartość spadła o 1 osobę na km². Zmianie uległ również rozkład płci w Gminie, w roku 2000 49% mieszkańców stanowiły kobiety. W ostatnim analizowanym roku wartość wyniosła już 50%. Taka zmiana może być wynikiem starzenia się społeczeństwa, ze względu na statystycznie dłuższy wiek życia kobiet. Zagadnienie zostanie przeanalizowane w kolejnych punktach rozdziału.

3.3.1.2. Przyrost naturalny

Wskaźnik przyrostu naturalnego stanowi istotny element określający kształtowanie się liczby ludności mieszkańców Gminy i diagnozowanie przyczyny ich zmian. Opisywany parametr stanowi różnicę pomiędzy urodzeniami żywymi oraz zgonami odnotowanymi na terenie Gminy. Poniżej przedstawiono wykres obrazujący ustandaryzowane wartości odnotowane na całym obszarze Gminy Suchań w latach 2010-2018.

Wykres 5 Przyrost naturalny dla Gminy Suchań w latach 2010-2018 z wyszczególnieniem wartości urodzeń żywych oraz zgonów w przeliczeniu na tys. mieszkańców



Źródło: BDL GUS

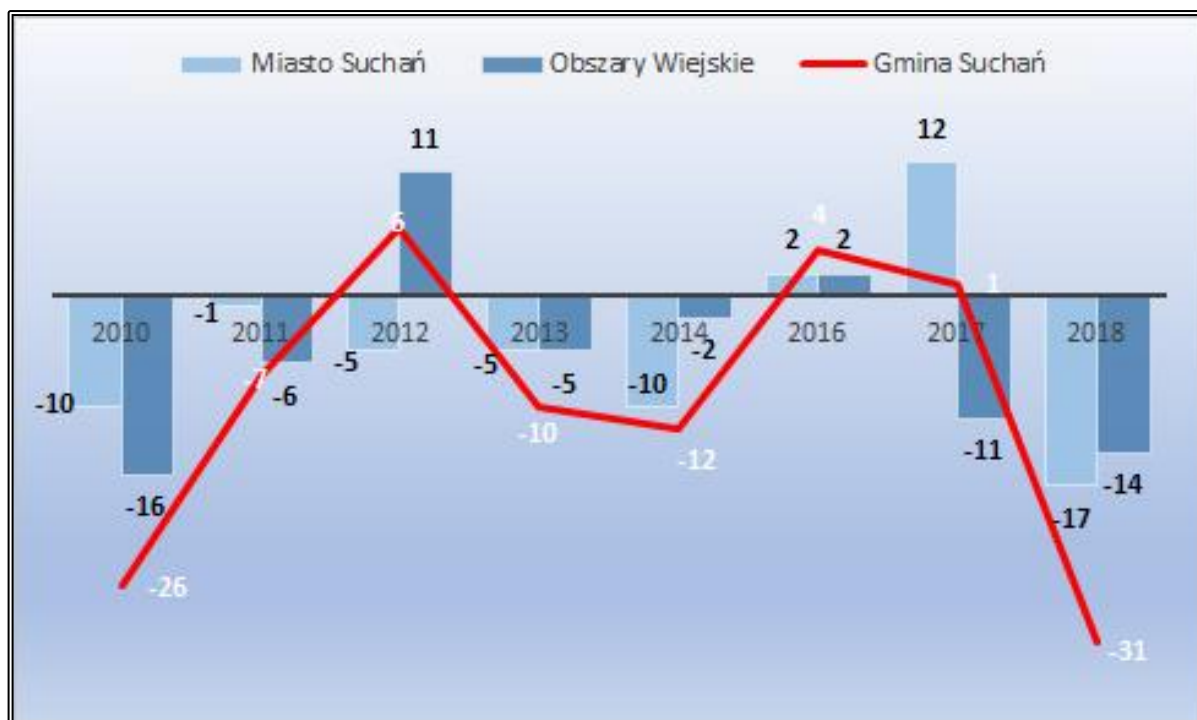
Zaledwie dwukrotnie w analizowanym horyzoncie czasowym, wskaźnik przyrostu naturalnego osiągnął dodatnie wartości. Oznacza, to że tylko w roku 2010 oraz 2012 liczba urodzeń żywych była wyższa aniżeli liczba zgonów. W pozostałych latach wskaźnik nie przyjmował wartości dodatnich. Należy jednak nadmienić, iż począwszy od roku 2016 wartość przyrostu naturalnego w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców systematycznie wzrasta. Tak kształtujące się dane informują o malejącej dysproporcji zgonów w stosunku do liczby urodzeń. Mimo kształtowania się pozytywnego trendu, w roku 2018 ponownie odnotowano ujemną wartość wskaźnika wynoszącą -0,93. Najniższe wartości osiągnięte zostały w roku 2016, czyli w roku od którego uwidacznia się pozytywny trend wzrostowy.

3.3.1.3. Migracje

Migracja, to swobodna zmiana miejsca pobytu stanowiąca determinantę kształtującą strukturę mieszkańców oraz demografię Gminy. Ze względu na charakter można wymienić wiele rodzajów migracji, do najczęściej spotykanych należy migracja ekonomiczna (będąca konsekwencją chęci poprawy ekonomicznego statusu życia) oraz migracja dobrowolna (wynikająca z wewnętrznych przekonań, bądź zmian w życiu osobistym). W celu zbadania siły oraz kierunku migracji stworzono wskaźnik saldo

migracji, które pokazują różnicę pomiędzy osobami, które się zameldowały na terenie Gminy oraz tymi, które dokonały wymeldowania.

Wykres 6 Saldo migracji Gminy Suchań w podziale na Miasto oraz obszary wiejskie w latach 2010-2018



Źródło: BDL GUS

Dane dotyczące salda migracji w ujęciu ogólnym oraz szczegółowym odnoszącym się do obszarów wiejskich oraz miasta zostały przedstawione na powyższym wykresie. Mimo że trzykrotnie w analizowanym horyzoncie czasowym wskaźnik osiągnął wartości dodatnie, to były to przyrosty jednostkowe (max. 6 osób). Różnica pomiędzy osobami wprowadzającymi się na teren Gminy, a osobami go opuszczającymi w roku 2018 wyniosła 38 osób, w tym analogiczny rachunek przeprowadzony dla miasta wyniósł -17. Ze względu na duże zmiany w poszczególnych latach, niemożliwe jest określenie trendu w zaprezentowanym powyżej ujęciu. Dlatego też przeprowadzona zostanie analiza pogłębiona skupiająca się na kierunkach migracji.

Tabela 5 Dane dotyczące zameldowań na terenie Gminy Suchań w latach 2010-2018 z podziałem na kierunek przepływu osób

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zameldowania ogółem	34	59	46	73	38	37	61	50	43
Miasto	11	19	14	29	11	16	19	24	9
Obszar Wiejski	23	40	32	44	27	21	42	26	34
Zameldowania z miast	22	31	26	42	24	22	38	22	19
Miasto	9	9	6	15	4	6	13	11	2
Obszar Wiejski	13	22	20	27	20	16	25	11	17

Zameldowania ze wsi	12	28	20	30	13	15	18	23	23
Miasto	2	10	8	14	7	10	4	11	7
Obszar Wiejski	10	18	12	16	6	5	14	12	16

Źródło: BDL GUS

Jak wynika z danych pozyskanych z GUS większość zameldowań w całym analizowanym okresie ukierunkowana jest na obszary wiejskie Gminy. Średnio na obszarach wiejskich zamieszkało więcej osób przybywających z innych miast. Pośród zameldowań na terenie miasta nie odnotowano trendu, dane odnoszące się do liczby osób z obszarów zarówno wiejskich, jak i miejskich są do siebie zbliżone.

Tabela 6 Dane dotyczące wymeldowań na terenie Gminy Suchań w latach 2010-2018 z podziałem na kierunek przepływu osób

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wymeldowania ogółem	60	66	40	83	50	39	57	49	74
Miasto	21	20	19	34	21	17	17	12	26
Obszary wiejskie	39	46	21	49	29	22	40	37	48
wymeldowania do miast	44	37	30	62	28	30	40	34	47
Miasto	16	8	11	24	11	12	13	8	16
Obszary wiejskie	28	29	19	38	17	18	27	26	31
wymeldowania na wieś	16	29	10	21	22	9	17	15	26
Miasto	5	12	8	10	10	5	4	4	10
Obszary wiejskie	11	17	2	11	12	4	13	11	16

Źródło: BDL GUS

Osoby, które opuszczały teren Gminy Suchań decydowały się zamieszkać na obszarach wiejskich. Mieszkańcy miasta Suchań, którzy postanowili zmienić miejsce zamieszkania, częściej decydowali się na zamieszkanie na obszarach wiejskich. Dane podobnie kształtują się w przypadku mieszkańców obszarów wiejskich.

3.3.1.4. Ekonomiczne grupy wiekowe

W ramach analizy struktury wiekowej mieszkańców rozróżniamy trzy grupy wieku ekonomicznego, są to: mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (osoby, które jeszcze nie ukończyły 18 roku życia), osoby w wieku produkcyjnym (kobiety, które ukończyły 18 rok życia i nie ukończyły 60 roku życia oraz mężczyźni pomiędzy 18, a 64 rokiem życia), osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni po 64 roku życia oraz kobiety po 60 roku życia).

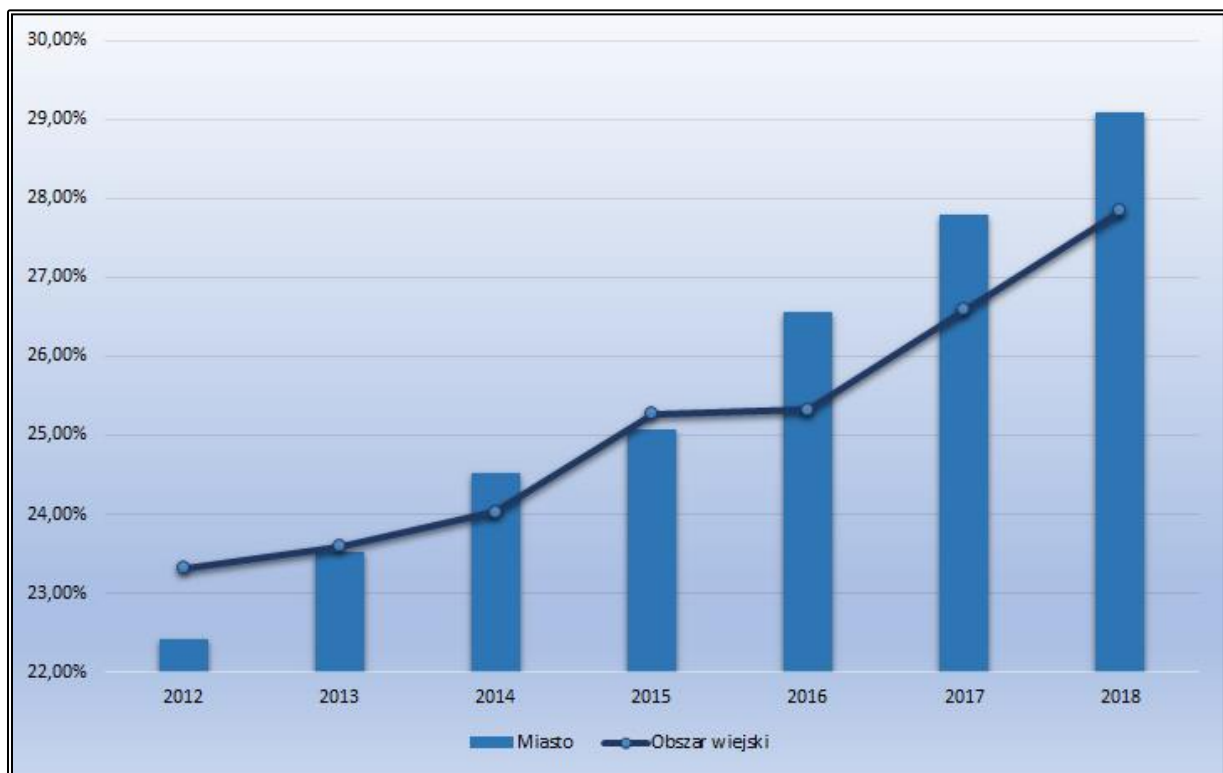
Tabela 7 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Suchań w latach 2012-2018

Mieszkańcy	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana
w wieku przedprodukcyjnym	834	810	802	776	774	774	771	-7,55%
w wieku produkcyjnym	2874	2851	2856	2833	2832	2796	2745	-4,49%
w wieku poprodukcyjnym	661	672	691	714	729	755	776	17,40%

Źródło: BDL GUS

Struktura wiekowa zaprezentowana w powyższej tabeli, jest odzwierciedleniem trendów ogólnokrajowych związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Analiza poszczególnych grup wieku ekonomicznego ukazuje znaczący wzrost liczebności osób w wieku poprodukcyjnym. Opisywany przyrost wyniósł ponad 17% w roku 2018, w stosunku do roku bazowego 2012. W pozostałych analizowanych grupach odnotowano regres liczebności, w przypadku osób najmłodszych wartość spadła o 7,55%, a w wieku osób w wieku produkcyjnym 4,5%.

Wykres 7 Wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie Gminy w latach 2012-2018 z podziałem na miasto i obszary wiejskie



Źródło: BDL GUS

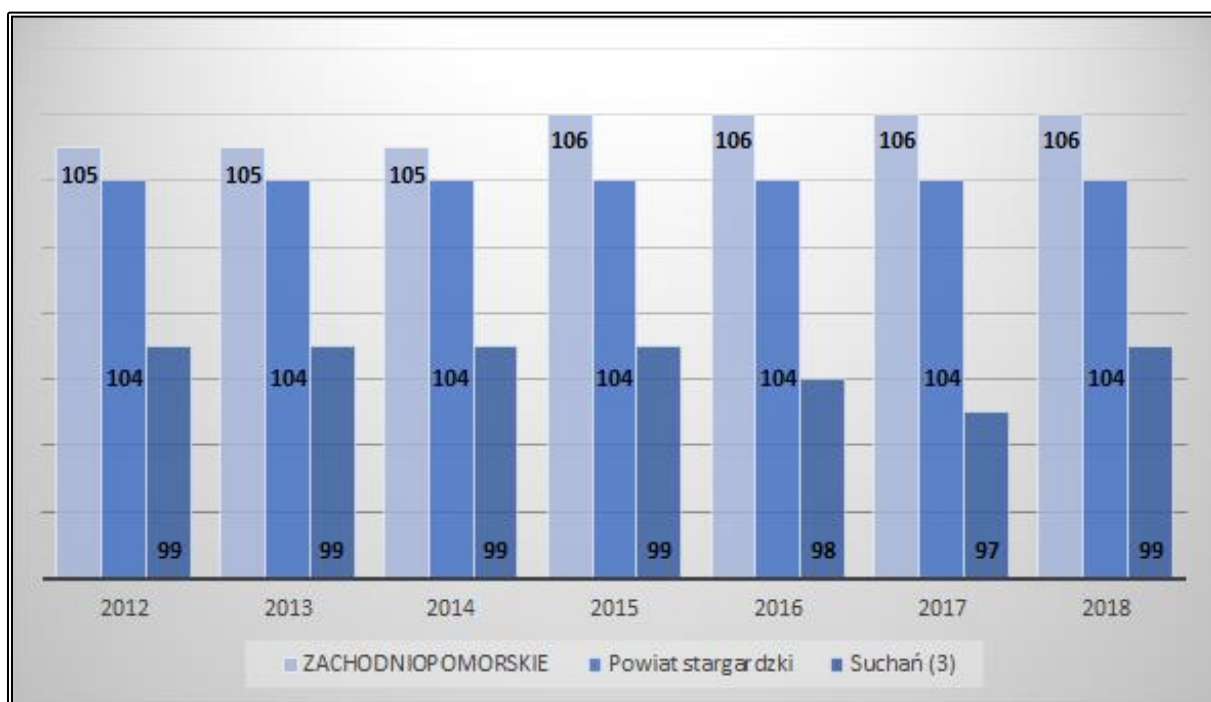
Wskaźnik obciążenia demograficznego obrazuje odsetek osób w wieku poprodukcyjnym przypadający na liczbę osób w wieku produkcyjnym. Jak już zostało wcześniej zauważone, w latach 2012-2018 nastąpił znaczący wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy równoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym. Powyższy wykres jest odzwierciedleniem tego zjawiska. Istotna z punktu widzenia zmian

demograficznych jest zmiana środka ciężkości wskaźnika obciążenia demograficznego. W roku 2012 wartość analizowanego wskaźnika była wyższa na obszarach wiejskich. Rokrocznie ta sytuacja się zmieniała, aż w roku 2018 wartość dla miasta jest wyższa od tej dla obszarów wiejskich o ponad jeden punkt procentowy.

3.3.1.5. Wskaźnik feminizacji

Wskaźnik feminizacji obrazuje liczbę kobiet przypadającą na stu mężczyzn występujących na danym obszarze. W celu obiektywnego zobrazowania sytuacji na terenie Gminy Suchań, dane dotyczące opisywanego wskaźnika zostały zestawione z danymi dla powiatu stargardzkiego oraz województwa zachodniopomorskiego.

Wykres 8 Wartość wskaźnika feminizacji dla Gminy Suchań, powiatu stargardzkiego oraz województwa zachodniopomorskiego



Źródło: BDL GUS

Na obszarze Gminy Suchań wskaźnik feminizacji utrzymuje się względnie na stałym poziomie z lekkimi odchyleniami spadkowymi w roku 2016 oraz 2017. Jednak w porównaniu z województwem zachodniopomorskim, gdzie na 100 mężczyzn mieszka 105 kobiet, czy też powiatu, gdzie wartość ta to 104 kobiety na 100 mężczyzn, w Gminie na 100 mężczyzn przypada 99 kobiet.

3.3.2. Edukacja

Na terenie Gminy Suchań funkcjonująca sieć dydaktyczna zapewniająca świadczenie usług edukacyjnych składa się ze Szkoły Podstawowej w Suchaniu im. Janusza Kusocińskiego oraz dwóch przedszkoli; Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suchaniu i Niepubliczne przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wapnicy. Poniżej zaprezentowano strukturę wykształcenia mieszkańców Gminy Suchań.

Wykres 9 Struktura wykształcenia mieszkańców Gminy Suchań



Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2016-2022

Niemalże połowa mieszkańców Gminy Suchań w roku 2015 posiadała wykształcenie minimum średnie. Pośród tych osób 15,9% procenta stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, a 33% z wykształceniem średnim i policealnym. Osoby nieposiadające wykształcenia, stanowiły marginalny odsetek mieszkańców ogółem, który wyniósł 1,9%. Osoby z wykształceniem podstawowym to 21,4 % wszystkich mieszkańców oraz 5,4 % osoby z wykształceniem gimnazjalnym.

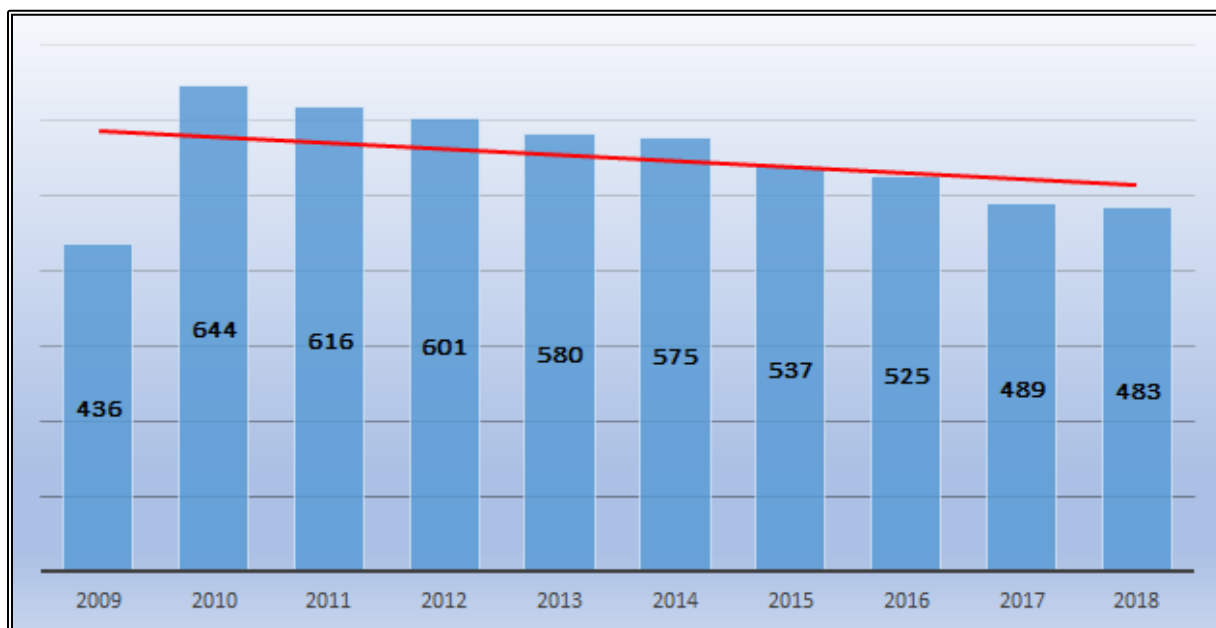
3.3.3. Pomoc społeczna

Kondycja gospodarcza oraz społeczna gospodarstw domowych ma swoje odzwierciedlenie w analizie pomocy społecznej. Wielkość świadczeń oraz liczba mieszkańców/gospodarstw domowych doskonale obrazuje problemy związane z brakiem samodzielności oraz ubóstwa.

Na terenie Gminy Suchań funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej mający swoją siedzibę przy ulicy Pomorskiej 72 w mieście Suchań. Ośrodek jest jednostką budżetową powołaną do organizowania świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Suchań, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W roku 2018 pomocą społeczną objętych zostało 483 rodzin, stanowiąc łącznie 791 osób. Mimo widocznego trendu, rozpoczętego w roku 2010, liczba osób objętych środowiskową pomocą społeczną wzrosła. Największa ilość rodzin korzystających z pomocy OPS wystąpiła w roku 2010. Jednak do roku 2018 liczba rodzin, które korzystały z pomocy środowiskowej spadła z 644 do 483. Osiągnięty spadek procentowy wyniósł 25%. Jest to olbrzymi spadek, zwarzywszy na dość krótki okres czasu.

Wykres 10 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie Gminy Suchań w latach 2009-2018

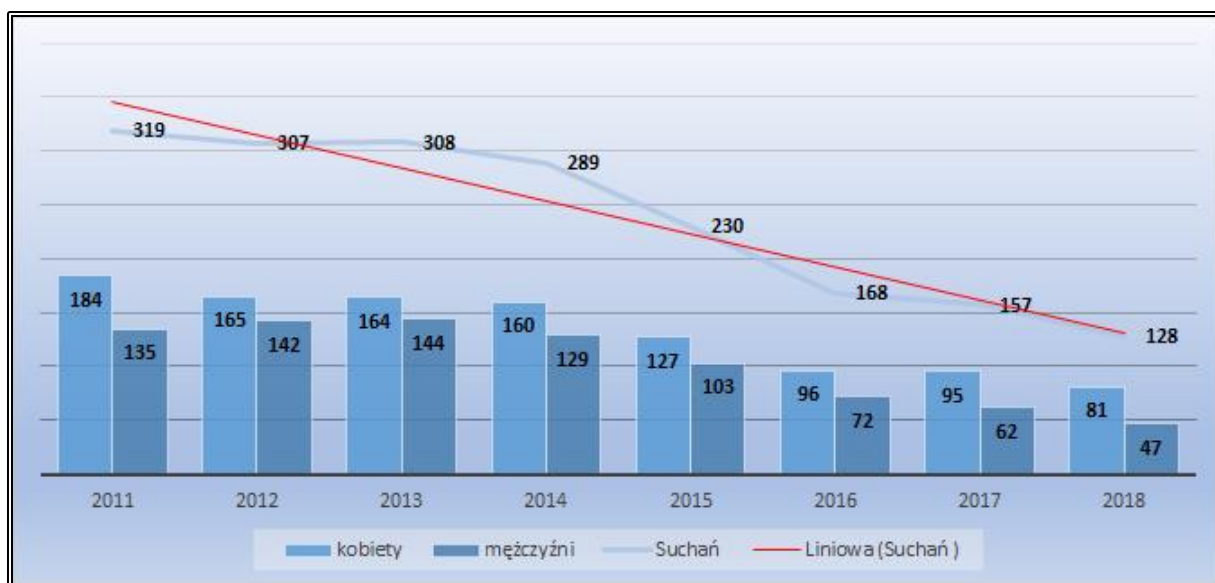


Źródło: BDL GUS

3.3.4. Bezrobocie

Poziom dobrobytu mieszkańców jest współzależny od poziomu zatrudnienia mieszkańców. Dlatego szczególnie ważna w przypadku szczegółowej diagnozy Gminy Suchań jest poziomu bezrobocia rejestrowanego. Na potrzeby analizy pozyskano dane dotyczące wielkości zatrudnienia z podziałem na płeć ze stron Głównego Urzędu Statystycznego. Poniższy wykres przedstawia liczbę osób poszukujących pracy z podziałem na płeć oraz zdiagnozowany trend.

Wykres 11 Poziom bezrobocia występujący na terenie Gminy Suchań w latach 2011-2018



Źródło: BDL GUS

Niemalże w całym analizowanym okresie liczba bezrobotnych poszukujących pracy na terenie Gminy systematycznie malała. Wyjątkiem jest rok 2013, gdy odnotowano przyrost liczby osób pozbawianych pracy, jednakże był to jednostkowa wartość wynosząca 1. Całkowita zmiana poziomu bezrobocia w analizowanym horyzoncie czasowym wyniosła niemalże 60% (59,87%), oznacza to że liczba bezrobotnych spadła o 191 osób. Analiza struktury płci wykazała, że wyższy spadek w analizowanej grupie mieszkańców osiągnięto w grupie mężczyzn. Począwszy od roku bazowego (2011), do roku 2018 liczba nieposiadających pracy, poszukujących zatrudnienia mężczyzn spadła o 65%. W grupie bezrobotnych i zarejestrowanych kobiet również osiągnięto spadek, zmniejszający liczebność analizowanego zagadnienia o 56%. Na koniec roku 2018 liczba kobiet poszukujących pracy wyniosła 81, osiągnięta zmiana to 103 kobiety. Aby w pełni zdiagnozować zagadnienie związane z bezrobociem należy dokonać analizy udziału procentowego grupy w podziale na płeć. W roku 2011 w strukturze osób bezrobotnych 58% stanowiły kobiety, natomiast w roku 2018 udział ten wyniósł już 63%. Reasumując, mimo poprawy sytuacji osób bezrobotnych, udział kobiet w analizowanej grupie uległ znaczącemu zwiększeniu.

PODSUMOWANIE

- W roku 2018 na terenie Gminy Suchań zamieszkiwały 4292 osoby.
- Przyczyną spadku liczby ludności jest przede wszystkim ujemny przyrost naturalny oraz liczba wymeldowań mieszkańców do innych gmin wiejskich.
- W roku 2018 odnotowano ujemną wartość wskaźnika przyrostu naturalnego wynoszącą - 0,93.
- Na obszarze miasta występuje wyższy poziom obciążenia demograficznego, czyli stosunku osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym.
- W latach 2012-2018 odnotowano znaczący (17%) przyrost osób w wieku poprodukcyjnym.
- Wskaźnik feminizacji dla Gminy osiąga wartości niższe, aniżeli średnia dla powiatu, bądź województwa.
- Na terenie Gminy Suchań funkcjonująca sieć dydaktyczna zapewniająca świadczenie usług edukacyjnych składa się ze Szkoły Podstawowej w Suchaniu im. Janusza Kusocińskiego oraz dwóch przedszkoli; Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suchaniu i Niepubliczne przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wapnicy.
- W roku 2018 pomocą społeczną objętych zostało 483 rodzin, stanowiąc łącznie 791 osób. Mimo widocznego trendu, rozpoczętego w roku 2010, liczba osób objętych środowiskową pomocą społeczną wzrosła.
- Na koniec roku 2018, według danych GUS, liczba osób z terenu Gminy Suchań poszukujących pracy wyniosła 128.

3.4. Przyroda i środowisko naturalne

3.4.1. Rzeźba terenu

Teren Gminy Suchań w przeważającej części jest położony w Mezuregionie Pojezierze Ińskie. Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych jezior oraz urozmaiconą rzeźbą terenu ze wzgórzami morenowymi i dolinami rzek dzięki czemu jest bardzo popularny wśród zwolenników spędzania czasu nad wodą oraz wędkarzy. W okolicy znajduje się najwyższe wzniesienie – Głowacz (wysokość 180 m n.p.m.). Lasy przeważają na południu i na południowym zachodzie od Ińska.

Południowa część Gminy Suchań położona jest w obrębie Pojezierza Choszczeńskiego. Obszar charakteryzuje występowanie moren czołowych, uformowanych przez wysunięty na południe odrzański lob lodowcowy. W tym miejscu wały morenowe zmieniają kierunek z równoleżnikowego na południkowy, tworząc człon pośredni między Pojezierzem Myśliborskim a Pojezierzem Ińskim. Wysokości moren dochodzą do 100-120 m n.p.m. Prostopadle do łuku moren przebiegają dość długie rynny glacialne, w tym najdłuższa na Pojezierzu - rynna Małej Iny oraz rynna jezior choszczeńskich. W przeważającej części, obszar Pojezierza Choszczeńskiego jest wykorzystywany rolniczo. Niewielkie tereny leśne znajdują się jedynie w pasie wzgórz czołowomorenowych.

Cały obszar Gminy Suchań znajduje się na podłożu zbudowanym z osadów czwartorzędowych z trzeciorzędowymi osadami morskimi piętra oligoceńskiego i mioceneńskiego. Rzeźba powierzchni podczwartorzędowej wykazuje wyraźne zróżnicowanie. W rejonie Wapnica – jezioro Sierakowskie strop osadów oligoceńskich zalega na wysokości 4060 m p.p.m. Natomiast w centralnej części Gminy strop, także osadów ilastych oligoceńskich zalega na wysokości do 70 – 90 m p.p.m. Z kolei w zachodniej części Gminy, osady piaszczyste miocenu zalegają na wysokości 40 – 50 m p.p.m. w rejonie Żukowa i 20 – 40 m p.p.m. w rejonie Brudzewic. Miąższość osadów czwartorzędowych jest na obszarze Gminy zróżnicowana i waha się od 15 do 175 m.

3.4.2. Klimat

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje duża zmienność klimatu wynikająca z położenia, ukształtowania terenu i wyniesienia nad poziomem morza. Jest to obszar ścierania się klimatu morskiego oraz lądowego. Przez środek województwa rozciąga się wał morenowy, który różnicuje rozkład pogody (różne uśłonecznienie, temperatury, opady, wiatry). Północna i zachodnia część województwa

charakteryzuje się dużą małą amplitudą roczną, wysokim poziomem wilgotności i wietrzności, chłodnym latem, krótką zimą oraz wysokimi opadami.

Według obowiązującego podziału krain klimatycznych, Gmina Suchań jest położona w krainie Drawsko-Szczecineckiej. Klimat krainy jest określany jako najbardziej surowy w województwie. Wynika to ze słabych warunków usłonecznienia, wysokich i częstych opadów oraz długiego czasu zalegania pokrywy śnieżnej. Czynniki te mają wpływ na jakość powietrza. W rejonie Gminy Suchań temperaturę kształtują głównie masy powietrza polarnomorskiego i polarno – kontynentalnego oraz w minimalnym stopniu powietrze arktyczne i zwrotnikowe. Poniżej przedstawiono poszczególne parametry charakteryzujące klimat występujący na terenie Gminy Suchań:

- Średnia roczna wysokość temperatury wynosi +13,5 °C. Najcieplejsze miesiące: lipiec i sierpień (średnia temperatura z ostatnich 30 lat wynosi +24°C). Najniższe temperatury odnotowuje się w styczniu – średnia temperatura +3 °C. Liczba dni z przymrozkami waha się od 30 do 50 w roku.
- Okres wegetacyjny trwa od 210 do 230 dni.
- Średnia roczna suma opadów na terenie Gminy Suchań wynosi ok. 600 mm. Najwyższe miesięczne sumy opadów przypadają na miesiące letnie.
- Pokrywa śnieżna występuje od listopada do kwietnia (czas zalegania – listopad - 0,8 dnia, grudzień - około 3,5 dnia, styczeń – ok. 2,9 dnia, luty ok. 3,2 dnia, marzec - 1,3 dnia, kwiecień - 0,2 dnia)
- Przeważają dni z częściowym zachmurzeniem.
- W regionie przeważają wiatry o przewadze cyrkulacji z kierunków zachodnich i południowo zachodnich (dane stacji meteorologicznej w Stargardzie)

3.4.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody podziemne

Gmina Suchań położona jest w granicach jednolitej części wód podziemnych nr 7, w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Odry i Przymorza Zachodniego. Jednolita część wód nr 7 charakteryzuje się wielopoziomowością modelu hydrogeologicznego JCWPd nr 7. Jest to niezwykle złożony system wodonośny, który tworzą struktury hydrogeologiczne różnej genezy. Jest to system wielowarstwowy wód podziemnych w utworach kenozoicznych czwartorzędu i trzeciorzędu, ściśle powiązanych z wodami lny i jej dopływów. Granicami systemu są działy wodne II - rzędu oraz rzeka Odra.

Wody powierzchniowe

Gmina Suchań położona jest w dorzeczu Odry, w zlewni Iny. Grunty pod wodami zajmą 261 ha czyli 1,96% powierzchni Gminy. Na terenie Gminy Suchań występują następujące wody:

- Rzeki: Ina i Reczyca;
- Cieki bez nazwy;
- Sieć rowów melioracyjnych w dolinie Iny oraz w dolinie Pęczyno – Brudzewice – Suchań;
- Jeziora - największe to: Sierakowskie, Wapnickie, Pod Topolami, Sicko;
- Stawy rybne w północnej części Jeziora Wapnickiego;
- Zbiornik retencyjny w Suchaniu na Reczycy.

Oś hydrograficzną Gminy stanowi rzeka Reczyca, która jest prawobrzeżnym dopływem Iny o łącznej długości 16,79 km. Wypływa z Jeziora Sierakowskiego, przepływa przez Suchań, gdzie w średniowieczu nawadniała fosę miejską, a także napędzała młyny. Uchodzi do Iny w Suchanówku. Ina jest prawym dopływem Odry o długości 126 km. Powierzchnia dorzecza obejmuje obszar 2151 km². Ma źródło na wschód od kolonii Gronówko (ok. 2,5 km), na obszarze Gminy Kalisz Pomorski, na Równinie Drawskiej. Rzeka uchodzi do Odry, koryta Domiąża, poniżej jeziora Dąbie, na północ od wsi Inoujście, w granicach Gminy Goleniów, koło południowego krańca wyspy Mnisi Ostrów. Rzeka Ina stanowi południową granicę Gminy Suchań. Wzdłuż granicy Gminy Suchań Ina płynie ze wschodu na zachód, na odcinku około 26 km. Północno – zachodnią część Gminy Suchań odwadnia rzeka Pęczinka, przepływająca na północ od Gminy. W zlewni Pęczinki leży wieś – kolonia Brudzewice.

Gmina charakteryzuje się niskim wskaźnikiem jeziorności. Łączna powierzchnia jezior wynosi około 150 ha. W obszarze Gminy znajduje się 8 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, w tym największe:

- Jezioro Sierakowskie o powierzchni 64,8 ha,
- Jezioro Wapnickie o powierzchni 62,50 ha
- Jezioro Pod Topolami o powierzchni 6,20 ha,
- Jezioro Sicko o powierzchni 6,36 ha,

Na terenie Gminy Suchań wyznaczono 6 jednolitych części wód powierzchniowych tj. JCWP Jezioro Sierakowo, JCWP Dopływ spod Sierakowa, JCWP Reczyca, JCWP Ina od źródeł do Stobnicy, JCWP Ina od Dopływu spod Jarostowa do Dopływu spod Sławęcina oraz JCWP Ina od Dopływu ze Sławęcina do Krępieli, bez Krępieli.

3.4.4. Świat zwierzęcy i roślinny

Obszar Gminy Suchań w większości jest zajmowany przez tereny użytkowane rolniczo. Na terenach Gminy występują przede wszystkim gatunki pospolite zwierząt. Z gatunków chronionych oraz uznanych

za zagrożone wyginięciem odnotowano obecność takich gatunków jak ortolan, trznadel, skowronek, dzierzby, srokosz i gąsiorek. W dolinach rzek występują ptaki z rzędu siewkowych. Wśród ssaków dominują reprezentanci fauny niżowej części Polski (około 30 gatunków, w tym chronione tj. jeż europejski, ryjówka, rzęsorek rzeczek, zębiełek białawy, kret, wiewiórka pospolita, bóbr europejski, łasica łaska, wydra i nietoperze). Awifauna reprezentowana jest przez około 150 gatunków, także ptaki wodno – błotne o najwyższym wskaźniku zagrożenia wyginięciem (m.in. bąk, bączek, perkozy, etc.). Z otwartymi wodami jezior związane jest występowanie rybitwy rzecznej i czarnej, białoczelnej i białoskrzydłej. W zaroślach i szuwarach pojawiają się ptaki wróblowe (trzciniak, wąsatka, trzcinniczek, brzęczka, rokitniczka, świreszczak, łożówka), na pobrzeżach zadrzewień i zakrzewień występują żurawie, remizy, ortolany.

Obecność poszczególnych gatunków jest badana ze względu na występowanie obszarów chronionych. W Ińskim Parku Krajobrazowym występują następujące gatunki zagrożone: bocian biały, kania rdzawa, bielik, derkacz, bąk *Botaurus stellaris*, bocian czarny, kania czarna *Milvus migrans*, błotniak stawowy, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, rybitwa pospolita *Sterna hirundo*, rybitwa czarna *Chlidonias Niger*, zimorodek *Alcedo atthis*. Na szczególną uwagę zasługuje ińska populacja żurawia *Grus grus*. W Ińskim Parku Krajobrazowym i na obszarze jego otuliny stwierdzono występowanie 12 gatunków płazów i 6 gatunków gadów. Pojezierze Ińskie jest terenem równie odpowiednim dla teriofauny, występuje tu co najmniej 37 gatunków ssaków w tym wydra (*Lutra lutra*) i reintrodukowany bóbr europejski (*Castor fiber*).

Na obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska – obszar ptasi występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Bardzo ważna ostoja bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia (>1% populacji krajowej).

Roślinność na terenie Gminy Suchań uzależniona jest od sposobu użytkowania gruntu, warunków siedliskowych i intensywności gospodarki rolnej. Tereny wód jeziornych są związane z szuwarami i oczeretami (rzepicha ziemnowodna, lilie wodne z grążelem żółtym i grzybieniem białym, osoka aloesowata). Na terenach bagiennych – ze stale stagnującą wodą – występują zbiorowiska leśne olsowe oraz łągi wierzbowe. Na terenie zadrzewień i zakrzewień pojawiają się ziołorośla z jeżyną siną i kielisznikiem zaroślowym oraz kania pospolita. Na obszarach okresowo podtapianych gdzie prowadzona jest ekstensywna gospodarka rolna łąkowo – pastwiskowa występują siedliska mozgi, trzęślice, manny mielec, wyczyńca oraz rajgrasów. Wśród zinwentaryzowanych zbiorowisk roślinnych, do grupy zagrożonej wyginięciem należą: łąg wierzbowy, zespół grążeli żółtych, wybrane szuwary i ziołorośla. Dużą część Gminy zajmują lasy, głównie są to lasy iglaste i mieszane.

Na terenie Gminy Suchań występuje korytarz ekologiczny (obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów) - dolina Iny. Korytarz ten ma znaczenie lokalne.

3.4.5. Obszary chronione

Ustawa z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 r. poz. 627) określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Poniżej przedstawiono mapę Gminy Suchań prezentującą miejsca występowania obszarów chronionych.

Mapa 2 Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Suchań



Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Spśród ustanowionych różnych form ochrony przyrody na terenie Gminy Suchań występują następujące formy ochrony przyrody:

➤ Otulina Ińskiego Parku Krajobrazowego;

Iński Park Krajobrazowy został utworzony w 1981 r. Jest położony w środkowej części Pojezierza Ińskiego i zajmuje wraz z otuliną około 60% jego powierzchni. Wartości przyrodnicze Ińskiego Parku Krajobrazowego związane są ściśle z wodnymi i podmokłymi siedliskami. Liczne rzadkie gatunki ptaków,

płazów i gadów, które występują na tym terenie, wykorzystują jako środowisko życia i rozrodu nie tyle otwarte wody dużych i głębokich jezior, co płytkie, często bezodpływowe zbiorniki, oczka wodne, stawy rybne, mokradła i torfowiska. Budowa geologiczna Pojezierza Ińskiego – faliste obszary moren czołowych i dennych pocięte głębokimi rynnami glacialnymi – sprzyjają gromadzeniu się wody w obniżeniach terenu. Takie akweny są chętnie wykorzystywane przez różne gatunki zwierząt. W granicach Gminy Suchań znajduje się niewielki obszar otuliny Ińskiego Parku Krajobrazowego – w północno – wschodniej jej części.

➤ **Obszar Natura 2000 – Ostoja Ińska – obszar ptasi;**

Obszar typowy dla krajobrazu postglacialnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiału pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie Obszaru Natura 2000 – Ostoja Ińska to Głowacz, który osiąga 180 m n.p.m. Teren odwadniany jest przez rzekę Inę i jej dopływy, jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Cechy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. Torfowiska i jeziora zajmują ok. 9 % powierzchni, największe jest jezioro Ińskie (6 km²), o głębokości 42 m, wypełniające system krzyżujących się rynien glacialnych. Bogatej morfologii odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują blisko 60 % powierzchni. Są to przeważnie świeże lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy siedlisk wilgotnych i bagiennych z olchą i jesionem oraz sosną i brzozą. Stosunkowo niewielką część ostoi pokrywają zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Pozostała część to użytki rolne.

➤ **Obszar Natura 2000 – Dolina Iny koło Recza – obszar siedliskowy;**

Dolina rzeki Iny to obszar położony w całości w rejonie szczecińskim, w województwie zachodniopomorskim. Teren ostoi ciągnie się od miejscowości Recz do drogi Suchań - Piasecznik oraz prowadzi przez doliny rzek: Reczanki i Wardynki (dopływy Iny). Doliny rozcinają płaskie i faliste wysoczyzny morenowe, które przeważnie wykorzystywane są rolniczo. Na zboczach dolin dobrze wykształciły się formy erozyjne i akumulacyjne formy wodnolodowcowe, które stanowią obecnie miejsca wydobywania się na powierzchnię wód podziemnych, występowania mokradeł i cieków. W formach erozyjnych zgromadzony jest torf, trawertyny i mady rzeczne. Pokłady torfu wypełniające dolinę Iny należą do najrozleglejszych na terenie Pomorza Zachodniego, natomiast w dolinie Reczanki i Wardynki

zlokalizowane są najgłębsze i najaktywniejsze hydrologicznie torfowiska źródliskowe, których wody wydobywają się pod znacznym ciśnieniem hydrostatycznym i są otoczone źródłowskimi odmianami lasów liściastych. Na zboczach i w licznie występujących wąwozach przeważają grądy, łągi i lasy mieszane. Na dnie doliny rozwinęła się specyficzna forma torfowiska soligenicznego, tj. aktywnie zasilanego wodami podziemnymi. Ponadto występują tu wilgotne i zmiennowilgotne łąki z roślinnością typową dla siedlisk zasobnych w wapń. Wyptywy wód podziemnych przyczyniły się również do wykształcenia młaków źródliskowych z roślinnością typową dla mechowiskowych torfowisk węglanowych. Zbocza dolin pokryte są grądem środkowoeuropejskim, buczynami, a przy źródłiskach i na dnie dolin występują łągi, w tym również łągi dębowo-wiązowe. Natomiast obrzeża dolin utworzone są m.in. przez ozy, kemy, terasy akumulacyjne, często zalesiane lub porośnięte przez roślinność ciepłolubną i napiaskową (murawy kserotermiczne oraz półnaturalne suche łąki). Powyżej przedstawione walory przyrodnicze doliny świadczą o niezwykle ważnej roli, jaką może odegrać ten obszar dla ochrony bioróżnorodności. Łącznie występuje tu 14 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 8 gatunków z załącznika II.

➤ **Użytki ekologiczne;**

Zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie przyrody użytki ekologiczne definiujemy jako zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie Gminy Suchań znajdują się 2 użytki ekologiczne: – Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływy. – Wapnickie łągi.

➤ **Pomniki przyrody;**

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu. Na

terenie Gminy Suchań ustanowiono 3 pomniki przyrody – 2 pojedyncze drzewa oraz 1 aleja drzew, składająca się z 21 drzew.

PODSUMOWANIE

- Teren Gminy Suchań jest położony w obszarze Mezuregionu Pojezierze Ińskie oraz Pojezierza Choszczeńskiego. Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych jezior oraz urozmaiconą rzeźbą terenu ze wzgórzami morenowymi i dolinami rzek dzięki czemu jest bardzo popularny wśród zwolenników spędzania czasu nad wodą oraz wędkarzy.
 - Gmina Suchań jest położona w krainie Drawsko-Szczecineckiej. Klimat krainy jest określany jako najbardziej surowy w województwie.
 - Gmina jest położona w obszarze ścierania się klimatu morskiego oraz lądowego. W rejonie gminy Suchań temperaturę kształtują głównie masy powietrza polarnomorskiego i polarno – kontynentalnego oraz w minimalnym stopniu powietrze arktyczne i zwrotnikowe.
 - Gmina Suchań położona jest w dorzeczu Odry, w zlewni Iny. Rzeki przepływające przez Gminę to Ina oraz Reczyca.
 - W obszarze Gminy znajduje się 8 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, w tym największe to Jezioro Sierakowskie o powierzchni 64,8 ha oraz Jezioro Wapnickie o powierzchni 62,50 ha.
 - Na terenie Gminy wyznaczono formy ochrony przyrody, w tym: Iński Park Krajobrazowy oraz obszary chronione Natura 2000: Ostoja Ińska – obszar ptasi oraz Dolina Iny koło Recza – obszar siedliskowy, a także pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Na terenie Gminy odnotowano występowanie wielu gatunków chronionych oraz zagrożonych wyginięciem.
-

3.5. Gospodarka

3.5.1. Rolnictwo

Gmina Suchań ma charakter typowo rolniczy. Obszar gminy charakteryzuje duży odsetek użytków rolnych, tj. 76,4% powierzchni gminy. Przeważający (67%) jest udział gleb o dobrej jakości rolniczej. Wśród gruntów ornych wyróżniają się następujące rejony:

- Grunty bardzo dobrej jakości stanowią powierzchnię około 14 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Wśród gleb dobrych dominują gleby RIIB klasy bonitacyjnej (około 23 % powierzchni gruntów ornych). W większym skupieniu występują w okolicach Wapnicy, w większych lub mniejszych kompleksach występują prawie we wszystkich wsiach, z wyjątkiem Tarnowa i Brudzewic. Gleby te odznaczają się wysoką jakością i powinny stanowić podstawową bazę do produkcji żywności.
- Grunty o średniej jakości zajmują 67% powierzchni gruntów ornych z dominacją gleb RIVa klasy bonitacyjnej (40 % powierzchni gruntów ornych). Występują prawie we wszystkich wsiach, a największe ich powierzchnie skupione są we wschodniej części gminy: Wapnicy, Nosowie, Suchanówku oraz południowej części Tarnowa.
- Grunty o najslabszej jakości zajmują 17% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Występują w enklawach na małych powierzchniach i są rozmieszczone na terenie całej gminy.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego, który został przeprowadzony w 2010 roku na terenie Gminy Suchań w 2010 roku funkcjonowały 623 gospodarstwa rolne. Ponad 43 % z nich wielkością nie przekraczało 1 hektara. Pozytywną tendencją, która ma wpływ na dobrą kondycję produkcji rolnej jest to, iż ponad 81 % wszystkich użytków rolnych skupiona jest w gospodarstwach mających 15 ha i więcej. Duże zróżnicowanie i rozdrobnienie produkcji rolnej w przyszłości mogłyby prowadzić do problemów związanych z ekonomiczną wydolnością gospodarstw na terenie Gminy.

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego dla całej Gminy wg grup obszarowych użytków rolnych wynosiła 12,68 ha. Największy udział w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych posiadały gospodarstwa o powierzchni do 1 ha łącznie (43,18 %) oraz od 1 do 5 ha (25,04 %). Zdecydowanie najmniej było gospodarstw w przedziale wielkości od 10 do 15 ha (6,74 %). Szczegółowe dane dotyczące wielkości gospodarstw znajdują się poniżej w tabeli nr 7.

Tabela 8 Dane dotyczące liczby i powierzchni gospodarstw rolnych

Gospodarstwa rolne	Liczba	Powierzchnia (ha)	Średnia wielkość gospodarstwa rolnego (ha)	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych
do 1 ha włącznie	269	149,85	0,56	43,18%
1 - 5 ha	156	413,98	2,65	25,04%
5 - 10 ha	48	409,24	8,53	7,70%
10 -15 ha	42	525,91	12,52	6,74%
15 ha i więcej	108	6399,57	59,26	17,34%
Razem	623	7898,55	12,68	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Z przedstawionej powyżej struktury dochodów gospodarstw rolnych wynika, iż ponad 86 % gospodarstw utrzymywało się z działalności rolniczej. Warto zaznaczyć iż dla 70 % gospodarstw emerytury i renty nie stanowiły źródeł dochodów. W roku 2010 tylko 90 gospodarstw rolnych generowało dochody uwzględniające dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej.

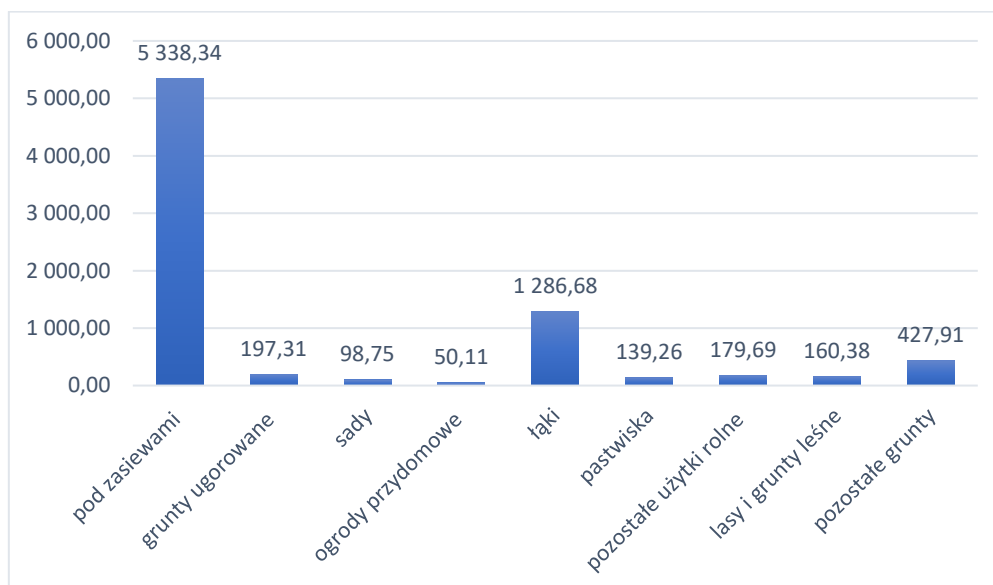
Tabela 9 Gospodarstwa domowe wg struktury dochodów

Źródła dochodów	Liczba gospodarstw
Ogółem	623
z dochodem z działalności rolniczej	540
z dochodem z emerytury i renty	168
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	90
z dochodem z pracy najemnej	228
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	104
bez dochodów z działalności rolniczej	83
bez dochodów z emerytury i renty	455
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	533
bez dochodów z pracy najemnej	395
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emerytura i rentą	519

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Największy udział w powierzchni użytków rolnych ogółem stanowiły grunty przeznaczone pod zasiewy (67,76 %). Na drugim miejscu znajdują się łąki (16,33 %). Z kolei najmniejszy udział w powierzchni gruntów rolnych miały sady (1,25 %) oraz ogrody przydomowe (0,63 %). Szczegółową strukturę użytków rolnych na terenie Gminy przedstawia poniższy wykres.

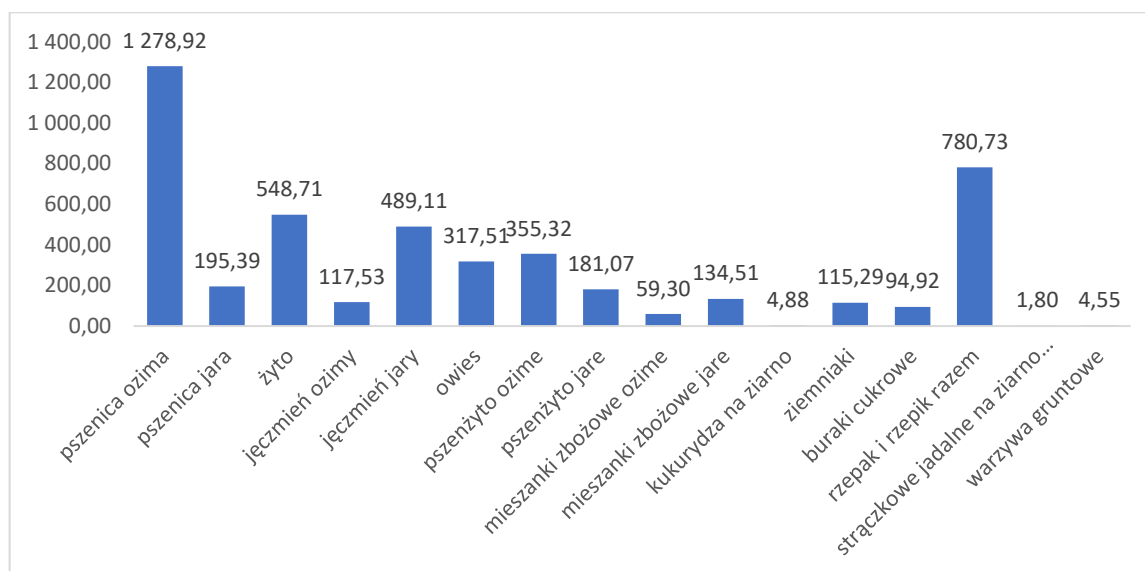
Tabela 10 Rodzaje gruntów i użytków rolnych (ha)



Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Spośród wszystkich upraw największą powierzchnię zajmowały zboża, które obejmowały ponad 70 % gruntów i użytków rolnych pod zasiewami. Do najczęściej uprawianych zbóż należały mieszanki pszenica ozima oraz żyto. Razem stanowiły 34 % wszystkich zbóż. Uprawy przemysłowe stanowiły 16 % i dotyczyły uprawy rzepaku i rzepiku oraz buraków cukrowych. W strukturze zasiewów nieco ponad 2 % powierzchni zajmowały ziemniaki.

Tabela 11 Powierzchnia zasiewów (ha)¹



Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

¹ Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp.

Ważnym czynnikiem, który ma duży wpływ na rozwój rolnictwa jest mechanizacja (maszyny i urządzenia techniczne). Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. na 623 funkcjonujące gospodarstwa rolne 197 (31,62 %) posiadało ciągniki. Łączna liczba ciągników w gospodarstwach wynosiła 331 szt.

3.5.2. Podmioty gospodarcze

Kondycja oraz funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw wpływa znacząco na rozwój Gminy, ale również na stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Analizie w niniejszym podrozdziale zostały podane funkcjonujące podmioty gospodarcze ich liczba oraz sektor działalności. Wszelkie dane wykorzystane poniżej pochodzą ze stron Głównego Urzędu Statystycznego. Poniżej przedstawiono liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Suchań w latach 2012-2018 z podziałem na obszary miejskie oraz wiejskie.

Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Suchań	240	245	245	243	230	241	255
Suchań - Miasto	102	105	104	109	105	113	111
Suchań – obszar wiejski	138	140	141	134	125	128	144

Źródło: Dane GUS (BDL)

Na obszarze Gminy Suchań w latach 2012-2018 zwiększyła się liczba osób prowadzących działalność gospodarczą. Wzrost w stosunku do 2012r. wyniósł 6,25%. Tendencja ta dotyczyła zarówno obszarów wiejskich, jak i miasta. Analizując ostatnie lata (2016-2018) również odnotowywano stopniowy wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą. Szczególnie wysoki przyrost dotyczył obszarów wiejskich. W ostatnim badanym roku (2018r.) odnotowano niewielki spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta.

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej według liczby pracujących w Gminie dominują tzw. Mikroprzedsiębiorstwa, w których pracuje do 9 osób (97%). Małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowiły niecałe 3% wszystkich podmiotów. Poniżej przedstawiono podmioty gospodarcze pod względem liczby zatrudnianych pracowników.

Tabela 13 Liczba podmiotów gospodarczych według kryterium liczby pracujących

Liczba pracowników	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0-9	295	300	301	298	285	299	309
10-49	11	11	11	11	10	9	9
50-249	2	2	2	1	1	-	-
Razem	308	313	314	310	296	308	318

Źródło: Dane GUS (BDL)

Według danych GUS w 2018r. działalność gospodarczą na terenie Gminy Suchań prowadziło 318 podmiotów. Poniżej przedstawiono ilość podmiotów z podziałem na sektor publiczny oraz prywatny w latach 2012-2018. Przeważająca liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą występuje na obszarach wiejskich Gminy Suchań. Sektor publiczny występuje tylko na terenie Miasta Suchań.

Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON – rodzaje podmiotów

Podmioty gospodarki narodowej	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	308	313	314	310	296	308	318
Sektor publiczny	7	7	7	8	8	6	6
Sektor prywatny	301	306	307	302	288	302	312

Źródło: Dane GUS (BDL)

Według danych własnych Gminy Suchań, na dzień 13 listopada 2019r. zarejestrowanych były 204 podmioty gospodarcze posiadające siedzibę na terenie Gminy Suchań. Zarejestrowane podmioty to zdecydowana większość firmy jednoosobowe. Jest to najliczniejsza grupa podmiotów, w których zatrudnienie nie przekracza 10 osób. Na terenie Miasta Suchań swoją siedzibę posiada 95 przedsiębiorstw, a na terenach wiejskich – 209. Miasto Suchań pełni rolę ośrodka administracyjno – usługowego dla całego obszaru Gminy, stąd wysoki poziom koncentracji podmiotów gospodarczych. Branżami dominującymi w Gminie są handel i budownictwo. W odniesieniu do ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Suchań, 120 firm zajmuje się budownictwem, 3 usługami transportowymi, 37 handlem, a pozostałe świadczeniem usług.

W ramach diagnozy stanu przedsiębiorczości na terenie Gminy Suchań przeanalizowano liczbę podmiotów gospodarczych (wg stanu na dzień 28.11.2019r.) oraz wyliczono wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze poszczególnych jednostek tworzących Gminę. W sumie na terenie Gminy Suchań są zarejestrowane 203 podmioty gospodarcze i średnio 7,79 podmiotów przypada na 100

mieszkańców. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym dla miejscowości: Suchań, Słodkowo, Wapnica i Żukowo osiąga wartości korzystniejsze niż średnia dla całej Gminy.

Tabela 15 Podmioty gospodarcze w poszczególnych miejscowościach Gminy Suchań

Miejscowość	Liczba podmiotów gospodarczych (CEIDG)	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Suchań	96	890	10,79
Brudzewice	15	284	5,28
Modrzewo	2	96	2,08
Nosowo	7	121	5,79
Sadłowo	7	147	4,76
Słodkówko	3	50	6,00
Słodkowo	7	75	9,33
Suchanówko i Suchanki	6	197	3,05
Tarnowo	7	157	4,46
Wapnica	34	401	8,48
Żukowo	19	188	10,11
Razem	204	2606	7,79

Źródło: Dane GUS (BDL)

PODSUMOWANIE

- W 2010 roku na terenie Gminy Suchań w 2010 roku funkcjonowały 623 gospodarstwa rolne. Ponad 43 % z nich wielkością nie przekraczało 1 hektara. Pozytywną tendencją, która ma wpływ na dobrą kondycję produkcji rolnej jest to, iż ponad 81 % wszystkich użytków rolnych skupiona jest w gospodarstwach mających 15 ha i więcej.
- W strukturze gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa nie przekraczające 1 ha (43,18%).
- Największy udział w powierzchni użytków rolnych ogółem stanowiły grunty przeznaczone pod zasiewy (67,76 %). Na drugim miejscu znajdują się łąki (16,33 %). Z kolei najmniejszy udział w powierzchni gruntów rolnych miały sady (1,25 %) oraz ogrody przydomowe (0,63 %).
- Spośród wszystkich upraw największą powierzchnię zajmowały zboża, które obejmowały ponad 70 % gruntów i użytków rolnych pod zasiewami.
- W latach 2012-2018 liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 6,25%.
- W strukturze podmiotów gospodarki narodowej według liczby pracujących w Gminie Suchań przeważają przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób (tzw. mikroprzedsiębiorstwa) – 97%
- Na terenie Gminy Suchań są zarejestrowane 204 podmioty gospodarcze i średnio 7,79 podmiotów przypada na 100 mieszkańców.

3.6. Infrastruktura techniczna

3.6.1. Komunikacja i transport

Aspekty lokalizacyjne Gminy Suchań w województwie zachodniopomorskim oraz powiecie stargardzkim zapewniają rozbudowaną sieć komunikacyjną. Na terenie Gminy występują drogi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego oraz wojewódzkiego. Poniżej wypunktowano główne odcinki dróg, które przebiegają przez obszar Gminy Suchań:

- Droga Krajowa nr 10 Szczecin – **Bydgoszcz** – Płońsk – jest jednym z głównych osi komunikacyjnych Gminy. Droga ze względu na duże obciążenie ruchem charakteryzuje się niskim poziomem bezpieczeństwa, zwłaszcza na odcinkach przebiegających przez Suchań i Wapnicę.
- Droga wojewódzka nr 160 Suchań -Choszczno – Międzychód – Miedzichowo.
- Droga powiatowa 1740Z w kierunku Chociwła;
- Droga powiatowa 1735Z w kierunku Wiechowa i dalej Marianowa;
- Droga powiatowa 1741Z w kierunku Dobrzan;
- Droga powiatowa nr 1726Z w kierunku Grabowa.

Przez teren Gminy przebiega również jednotorowa trakcja kolejowa **Piła – Kalisz Pomorski – Ulikowo – Stargard Szczeciński**. Jednak ze względu na zły stan infrastrukturalny nie pełni znaczących funkcji komunikacyjnych, służy to transportu kolei towarowych.

3.6.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Analiza gospodarki wodno-ściekowej zostanie przeprowadzona w oparciu o dane pozyskane ze stron Głównego Urzędu Statystycznego odnoszonych się do poziomu wyposażenia budynków w mieszkalnych w dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.

Tabela 16 Poziom skanalizowania i zwodociągowania Gminy Suchań w latach 2015-2018

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
wodociąg	80,6	80,6	80,4	80,0
kanalizacja	22,7	57,0	56,8	60,3

Źródło: Dane GUS (BDL)

Działalność inwestycyjna Gminy Suchań pozwoliła w przeciągu 4 lat zwiększyć dostęp do sieci kanalizacyjnej dla mieszkańców zarówno obszaru miasta jak i obszarów wiejskich. W roku 2015 zaledwie 22,7% wszystkich budynków zlokalizowanych na terenie Gminy posiadało dostęp do sieci kanalizacyjnej, jednakże stan ten uległ znaczącej poprawie do roku 2018. Zmian opisywanego udziału procentowego

wyniosła niemalże 40 punktów, co oznacza, że w porównaniu do roku bazowego (2015) liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wzrosła trzykrotnie. Na terenie Gminy Suchań sieć kanalizacyjna znajduje się w miejscowości Suchań, Słodkowo oraz Wapnica. Łączna długości sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Suchan to: 33,60 km.

Sieć wodociągowa dla Gminy Suchań wynosi łącznie 40,76 km wraz z przyłączami i zapewnia zaopatrywanie w wodę 98% ludności gminy. Od 2013 r. sieci wodociągowej korzystają wszystkie miejscowości Gminy Suchań. Zwodociągowanie gminy Suchań było możliwe m.in. dzięki pozyskaniu środków Unijnych w ramach Programu Operacyjnego Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i 2014-2020. W miejscowości Suchań zlokalizowane jest ujęcie wody oraz stacja uzdatniania wody.

Administrowanie i eksploatacja urządzeń wodociągowych oraz sieci kanalizacji sanitarnej prowadzona jest przez dwa podmioty:

- Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. w Goleniowie - zajmują się eksploatacją urządzeń wodociągowych w miejscowości Żukowo, Sadłowo, Nosowo, Wapnica, Słodkówko i Brudzewice;
- Urząd Miejski w Suchaniu - eksploatuje i zarządza siecią wodociągową w Suchaniu, Słodkowie, Suchanówku, Modrzewie, Tarnowie i Suchankach.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy wykonana jest z rur PCV, PE oraz stalowych i azbestowo – cementowych, które wymagają wymiany.

3.6.3 Oczyszczalnie ścieków

Miasto Suchań posiada oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną na południowy – wschód od zabudowy miasta przy rzece Rzeczyca na powierzchni 2,1 ha. Oczyszczalnia odbiera ścieki z miejscowości Suchań, i Słodkowo. W 2012 roku zakończono budowę oddano do użytkowania oczyszczalnię ścieków wraz z budową sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wapnica. W 2014 roku oddano do użytkowania nowy BIOBLOK oczyszczalni ścieków w Suchaniu do którego odprowadzane są ścieki z miejscowości Suchań oraz Słodkowo.

Ścieki sanitarne z pozostałych miejscowości gminy gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych zlokalizowanych na działkach i są wywożone do punktu zlewowego na oczyszczalni w Suchaniu oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków.

3.6.4. Gospodarka odpadami

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie Gminy Suchań wprowadzone zostały nowe zasady gospodarowania odpadami komunalnymi. Od 1 lipca 2013 r. na gminy został nałożony obowiązek odbierania odpadów od mieszkańców.

przepisy miały uszczelnić system i spowodować, że śmieci nie będą lądowały w lasach i na dzikich wysypiskach oraz zachęcić Polaków do segregowania odpadów.

Podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu Gminy Suchań jest: MPGK sp. z o.o. w Choszczynie. Zorganizowanym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objętych jest 100% gospodarstw domowych i 100% podmiotów gospodarczych. W roku 2016 Gmina Suchań osiągnęła poziom recyklingu, przygotowanego do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynoszący 31,2%. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 100%.

W 2013 roku na terenie Gminy Suchań w miejscowości Suchań powstał Gminy Punkt Zbiórki Odpadów, gdzie mieszkańcy mogą wywozi zużyte opony urządzenia RTV i AGD, złom, przeterminowane leki, meble i inne odpady wielkogabarytowe. Punkt selektywnego zbierania odpadów prowadzony jest przez Gminę Suchań i zlokalizowany jest przy oczyszczalni ścieków w Suchaniu.

3.6.5. Gazyfikacja

Przez teren Gminy Suchań przebiega gazociąg gazu ziemnego relacji Piła – Szczecin (Gorzów). Gazociąg ten nie zasila odbiorców na terenie gminy Suchań. Mieszkańcy gminy korzystają z butli gazowych typu propan-butan.

Gmina Suchań nie posiada sieci gazowej dlatego w dniu 20 marca 2017 r w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie Burmistrz Suchania podpisał list intencyjny z Polską Spółką Gazownictwa sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie w którym oświadczyła, że jest zainteresowana powstaniem odcinka dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy. Podpisanie listu stanowi podstawę do rozpoczęcia prac analitycznych i projektowych przez Polska Spółkę Gazownictwa w ścisłej współpracy z Gminą, mających na celu realizację inwestycji. Intencją podjętej współpracy jest zapewnienie mieszkańcom Gminy Suchań możliwości korzystania z paliwa gazowego dostarczanego siecią dystrybucyjną PSG. Jednak czy Polska Spółka Gazownictwa zainwestuje w budowę odcinka dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy zdecyduje analiza warunków ekonomicznych budowy Gazociągu. Inwestycja jest działaniem Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz władz Gminy Suchań. Celem inwestycji jest dostarczenie gazu dla odbiorców indywidualnych, a także zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. Inwestycja będzie realizowana przez Polską Spółkę Gazownictwa.

3.6.6. Elektryfikacja

Przez teren Gminy Suchań przebiega tranzytowa linia napowietrzna 110kV realizacji Stargard Wschód – Dolice. Linia ta może w przyszłości źródła zasilania projektowanego GPZ zlokalizowane w Suchaniu, w rejonie istniejącej rozdzielni SN. Wzdłuż linii występuje pas technologiczny o szerokości 40,0m. Gmina zasilana jest napięciem 15 kV z sieci energetyki zawodowej poprzez stacje elektroenergetyczne 110/15kV zlokalizowane w Stargardzie i Dolicach. Sieć niskiego napięcia zaopatrująca poszczególnych odbiorców, zasilana jest za pośrednictwem stacji transformatorach 15/0,4kV przeważeni zapewnia odpowiednie długości linii odbiorczych niskiego napięcia obsługujących istniejącą zabudowę.

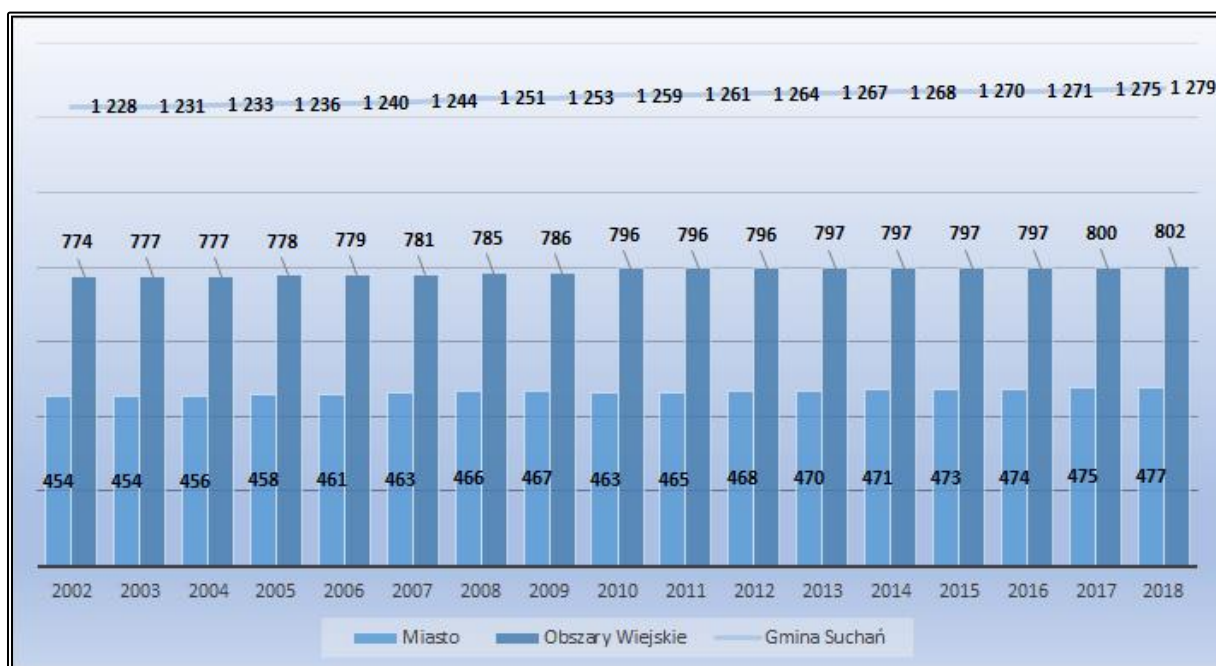
3.6.7. Ciepłownictwo

Gmina nie posiada sieci ciepłowniczej. Mieszkańcy Gminy korzystają z kotłowni indywidualnych. Istniejące systemy lokalne z reguły nie wykraczają poza granice posesji. W najbliższej przyszłości ze względów ekonomicznych nie przewiduje się budowy ciepłowni centralnych i sieci ciepłych. Wielkość jednostek osadniczych i charakter zagospodarowania nie predysponują żadnej miejscowości do lokalizacji ujęć ciepła geotermalnego.

3.6.8. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie Gminy Suchań istniało 1 279 mieszkań, z czego większość zlokalizowana była na obszarach wiejskich Gminy. Mimo negatywnych trendów związanych ze spadkiem liczby mieszkańców, z roku na rok na terenie Gminy odnotowuje się przyrost liczby mieszkań. Od roku 2002 na terenie Gminy powstało 51 nowych mieszkań, z czego 55% powstało na obszarach wiejskich. Gminy. Na terenie Miasta powstały 23 nowe mieszkania.

Tabela 17 Liczba mieszkań na terenie Gminy Suchań w latach 2002-2018



Źródło: Dane GUS (BDL)

Dla celów przeprowadzenia dogłębnej analizy zasobów mieszkaniowych na terenie Gminy Suchań przeanalizowano podstawowe wskaźniki odnoszące się do omawianego zagadnienia. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania ulegała systematycznemu wzrostowi. Z poziomu 71,9 m² w roku 2003, aż do 75,7 m². Tak wysoka średnia wielkość mieszkań oraz jej wzrost jest wynikiem rozwijania infrastruktury mieszkaniowej na obszarach miejskich, gdzie prym wiodą domy mieszkalne o dużej powierzchni użytkowej. Konsekwencją spadku liczby ludności, wzrostu liczby mieszkań oraz ich średniej powierzchni i jest wzrost wartości trzech kolejnych analizowanych wskaźników tj. przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę (wzrost o 2,1 m²), mieszkań na 1000 osób (wzrost o 14) oraz przeciętnej liczbie osób na jedno mieszkanie (z poziomu 3,52 do wartości 3,36).

Tabela 18 Podstawowe wskaźniki zasobów mieszkaniowych w Gminie Suchań w latach 2003-2018

Lata	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	mieszkania na 1000 mieszkańców	przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
2003	71,9	20,5	284	3,52
2004	72	20,7	286,6	3,49
2005	72,2	20,6	284,5	3,51
2006	72,4	20,7	286,2	3,49
2007	72,5	20,8	286,5	3,49
2008	72,6	20,9	286,7	3,49
2009	73,1	21,2	289,9	3,45
2010	73,2	21,6	288,5	3,47

2011	74,9	21,7	289,6	3,45
2012	75	21,7	289,3	3,46
2013	75,1	22	292,4	3,42
2014	75,3	22	291,6	3,43
2015	75,3	22,1	293,8	3,4
2016	75,4	22,1	293,2	3,41
2017	75,4	22,3	294,8	3,39
2018	75,7	22,6	298	3,36

Źródło: Dane GUS (BDL)

PODSUMOWANIE

- łączna długości sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Suchan wynosi 33,60 km.
- Sieć wodociągowa dla Gminy Suchań wynosi łącznie 40,76 km wraz z przyłączami i zapewnia zaopatrywanie w wodę 98% ludności gminy.
- Miasto Suchań posiada oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną na południowy – wschód od zabudowy miasta przy rzece Rzeczyca.
- W 2013 roku na terenie Gminy Suchań w miejscowości Suchań powstał Gminy Punkt Zbiórki Odpadów.
- Przez teren Gminy Suchań przebiega gazociąg gazu ziemnego relacji Piła – Szczecin (Gorzów).
- Gmina nie posiada sieci ciepłowniczej. Mieszkańcy Gminy korzystają z kotłowni indywidualnych. Istniejące systemy lokalne z reguły nie wykraczają poza granice posesji.
- W 2018 roku na terenie Gminy Suchań istniało 1 279 mieszkań, z czego większość zlokalizowana była na obszarach wiejskich Gminy.

3.7. Infrastruktura społeczna i rekreacyjna

3.7.1. Oświata i wychowanie

Na mocy Uchwały Nr IV/37/2019 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 26 marca 2019 roku ustalono plan sieci publicznych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Suchań. Tworzy go Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Suchaniu, z siedzibą ul. Kardynała Augusta Hlonda 1, 73 - 132 Suchań.

Fotografia 1 Budynek Szkoły Podstawowej w Suchaniu



Źródło: <http://szkolasuchan.pl/>

3.7.2. Opieka społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchaniu jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Ma swoją siedzibę w budynku Urzędu Miejskiego w Suchaniu przy ul. Pomorskiej 72. Jego zadaniem zgodnie art. 7 Ustawy dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami) jest pomoc mieszkańcom w trudnych sytuacjach życiowych z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;

- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej

Pomoc społeczna obejmuje m.in. następujące świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały;
- zasiłek okresowy;
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie;
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki.

3.7.3. Służba zdrowia

Jednostką świadczącą usługi na obszarze Gminy Suchań jest Niepubliczny Ośrodek Zdrowia „Asklepios” w Suchaniu. Zakład Opieki Zdrowotnej posiada poradnię lekarza rodzinnego, a także kontrakt na świadczenia pielęgniarstwa Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Istnieje możliwość korzystania z opieki położnej oraz transportu sanitarnego POZ.

Na terenie Suchania działa również Indywidualna Praktyka Stomatologiczna, która posiada kontakt na kompleksowy zakres darmowych usług dentystycznych w ramach świadczeń zakontraktowanych z Narodowym Funduszem Zdrowia. Od 2018 r. na terenie gminy Suchań działa Gminny Punkt Rehabilitacji przy ul. Pomorskiej 72, gdzie świadczone są usługi rehabilitacyjne dla mieszkańców gminy Suchań, którzy uzyskali skierowanie od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza specjalisty.

W ramach usług świadczone są usługi :

- 1) laseroterapia - grupa zabiegów terapeutycznych, w których stosuje się lasery medyczne, do wspomagania leczenia m.in. dolegliwości bólowych,
- 2) terapię ultradźwiękową - polega na oddziaływaniu poprzez skórę na głębiej położone struktury ciała falą ultradźwiękową,
- 3) światłolecznictwo - metoda leczenia światłem wykorzystująca jego naturalne lub sztuczne źródła,
- 4) magnetoterapia- metoda leczenia pulsującym polem magnetycznym niskiej częstotliwości, wskazana i zalecana do stosowania przy stanach zapalnych.
- 5) elektroterapia - to zabiegi, w których stosuje się różnego rodzaju prądy lecznicze, stałe bądź zmienne, o różnej częstotliwości,
- 6) krioterapia – leczenie zimnem, zalecane m.in. przy ostrych i przewlekłych chorobach stawów i chrząstek stawowych,
- 7) masaże ,
- 8) kinezyterapia – metoda lecznicza, w której wykorzystuje się ruch jako środek leczniczy.

Świadczenia w ramach programu udzielane są bezpłatnie

3.7.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na obszarze powiatu stargardzkiego należy do zadań Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie, która realizuje swoje zadania przy pomocy jednostek podległych – posterunków policji w Chociwlu, Dobrzanach, Dolicach, Ińsku oraz Suchaniu. Posterunek Policji w Suchaniu znajduje się w centrum miasta, przy ul. Pomorskiej 72.

Obszar Gminy Suchań podlega pod rejon działania Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie. Komenda jest zawodową, umundurowaną jednostką organizacyjną ochrony przeciwpożarowej wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Według danych własnych Komendy, w 2016r. na terenie Gminy Suchań odnotowano 44 zdarzenia wymagające interwencji.

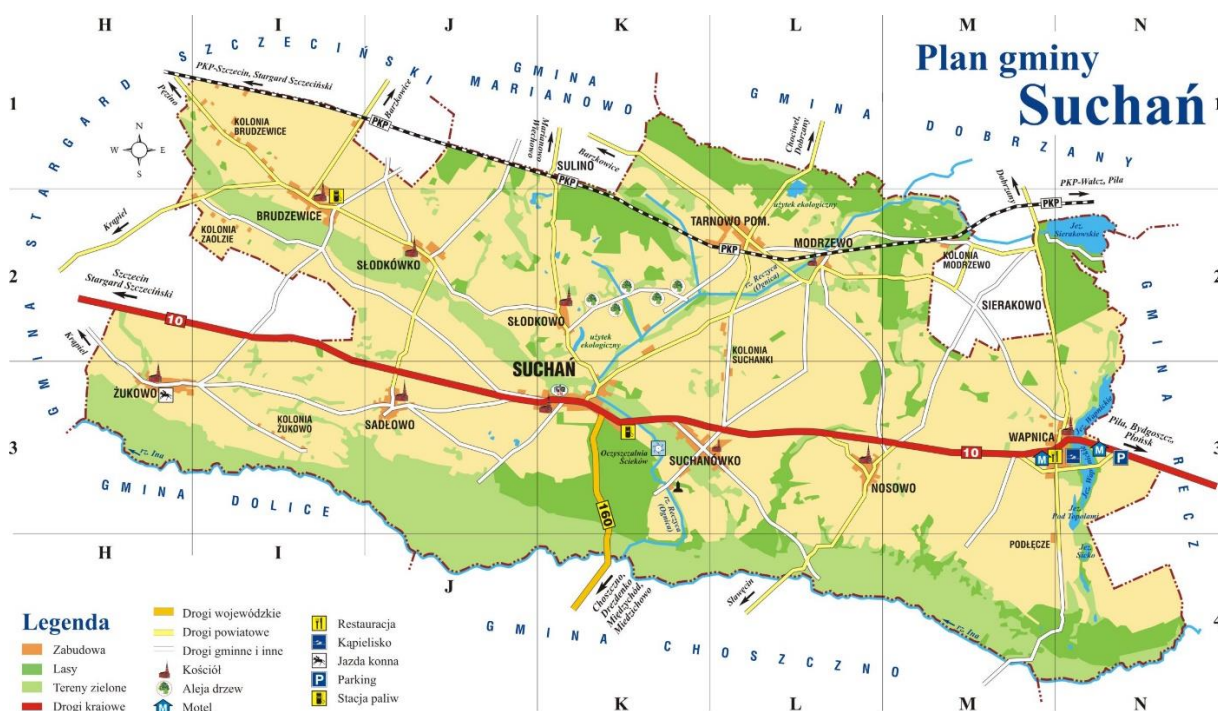
Na obszarze Gminy Suchań funkcjonują dodatkowo trzy ochotnicze straże pożarne: Ochotnicza Straż Pożarna w Suchaniu, która została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG), a także Ochotnicza Straż Pożarna w Wapnicy oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Brudzewicach. Zadaniem tego typu jednostek jest zwiększenie skuteczności działań ratowniczych podczas walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz współdziałanie z PSP w zakresie ratownictwa technicznego, chemiczno - ekologicznego i medycznego, a także podejmowanie działań mających wpływ na poprawę stanu bezpieczeństwa mieszkańców.

3.7.5. Turystyka i rekreacja

Pozbawiona większego przemysłu Gmina Suchań stanowi idealny teren wypraw pieszych i rowerowych. Gmina posiada duży potencjał przyrodniczy oraz kulturowy. Zaplecze noclegowe i rekreacyjne Suchania umożliwia przyjemny pobyt na miejscu i stanowi bazę wypadową do korzystania z okolicznych atrakcji. Tutejsze jeziora i przepływająca południowym skrajem Gminy rzeka Ina czekają na wędkarzy i kajakarzy. Na terenie Gminy znajduje się 8 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, w tym największe to:

- Jezioro Sierakowskie o powierzchni 64,8 ha,
- Jezioro Wapnickie o powierzchni 62,50 ha
- Jezioro Pod Topolami o powierzchni 6,20 ha,
- Jezioro Sicko o powierzchni 6,36 ha,

Mapa 3 Szczegółowy plan Gminy Suchań



Źródło: www.suchan.pl

Na terenie Gminy Suchań zachowało się kilkadziesiąt obiektów o znaczącej wartości kulturowej, spośród których kilkanaście zostało wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie. W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków wszelkie działania inwestycyjne (wykonywanie wszelkich prac budowlanych, remontowanie, modernizacja, nadbudowa, rozbudowa, wymiana stolarki i pokrycia dachowego, prace ziemne, ogradzanie, podział działki, wycinka drzew i zmiana sposobu użytkowania obiektu oraz terenu) mogą się odbywać przy

uwzględnieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów szczególnych i po uzyskaniu stosownego zezwolenia organu właściwego ds. ochrony zabytków.

Tabela 19 Rejestr zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem zabytków archeologicznych

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	NUMER W REJESTRZE	DATA WPISU	NR DECYZJI
Brudzewice	kościół Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata	1201	2013-09-30	DZ.5130.27.2013.AR
Brudzewice	cmntarz przykościelny	1201	2013-09-30	DZ.5130.27.2013.AR
Modrzewo	kościół MB Różańcowej	771	2010-12-06	DZ-4140/56-2/AR/2010
Modrzewo	cmntarz przykościelny	771	2010-12-06	DZ-4140/56-2/AR/2010
Nosowo	kościół św. Franciszka z Asyżu	1211	1988-01-04	Kl.III.5340/1/88
Nosowo	cmntarz przykościelny	1211	2013-13-10	DZ.5130.36.2013.AR
Sadłowo	kościół NSPJ	479	1963-12-21	Kl.20/112/63
Sadłowo	cmntarz przykościelny	1206	2013-10-29	DZ.5130.31.2013.AR
Słodkowo	kościół św. Józefa	539	1965-12-22	Kl.20/14/65
Słodkowo	cmntarz przykościelny	1206	2013-10-30	DZ.5130.32.2014.AR
Słodkówko	kościół MB Szkaplerznej	1210	1963-12-21	Kl.20/115/63
Słodkówko	cmntarz przykościelny	1210	2013-12-10	DZ.5130.35.2013.AR
Suchanówko	kościół Chrystusa Króla	1462	1991-09-02	PSOZ/Sz-n/5340/156/91
Suchanówko	cmntarz przykościelny	1462	1991-09-02	PSOZ/Sz-n/5340/156/91
Suchanówko	młyn wodny	1513	1976-07-24	Kl.I.6801/10/76
Suchań	młyn z wyposażeniem, ul. Młyńska 19	143	2003-12-03	DZ-4200/46/O/2003
Suchań	kościół MB Nieustającej Pomocy	1213	1958-07-05	Kl.V.-0/65/58
Suchań	cmntarz przykościelny	1213	2013-12-17	DZ.5130.34.2013.AR
Żukowo	kościół św. Antoniego	1212	1958-09-12	Kl.V.-0/126/58
Żukowo	cmntarz przykościelny	1212	2013-12-16	DZ.5130.37.2013.AR

Źródło: <http://wkz.bip.alfatv.pl/>

3.7.6. Infrastruktura kulturalna i sportowa

Sieć placówek kulturowych gminy stanowią:

- w Suchaniu: Placówka wparcia dziennego - Gminny Dom Kultury w Suchaniu, Gminna Biblioteka Publiczna, Dom Dziennego pobytu dla seniorów „SENIOR +”;
- w każdej miejscowości Gminy Suchań znajdują się działające i wyposażone świetlice wiejskie;
- natomiast zajęcia z opiekunami świetlic prowadzone są w Wapnicy, Nosowie, Sadłowie, Żukowie i Brudzewicach.

Powyższa sieć placówek zaspakaja oczekiwania lokalnej społeczności, szczególnie na wsiach. Życie kulturalne mieszkańców gminy koncentruje się w Suchaniu, podczas gdy na obszarach wiejskich oferta kulturalna jest uboga. Poniżej zamieszczono bardziej szczegółowy opis działalności poszczególnych jednostek:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Suchaniu – zgodnie ze statutem, celem działalności instytucji jest rozwijanie i zaspakajanie potrzeb czytelniczych mieszkańców, upowszechnianie wiedzy oraz rozwój kultury. Do głównych zadań instytucji należą: edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, gromadzenie, opracowanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczenie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej, popularyzacja książki i czytelnictwa, współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i stowarzyszeniami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa, doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej, prowadzenie działalności wystawienniczej, tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego oraz rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych. Biblioteki współpracują również ze szkołami, radami sołectkimi czy kołami kół gospodyń wiejskich. Organizują wiele imprez dla dzieci i młodzieży.
- Gminny Dom Kultury w Suchaniu – głównym zadaniem jednostki jest organizowanie życia mieszkańców. Jednostka kultury jest odpowiedzialna za organizację cyklicznych imprez kulturalnych zrzeszających mieszkańców, w tym: dzień kobiet, dzień dziecka, dożynki, Dni Suchania, dzień seniora i inne. W swojej działalności Gminny Dom Kultury często współpracuje z placówkami szkolnymi, a także z organizacjami społecznymi prowadzącymi działalność na terenie Gminy. Odrębna oferta kulturalna oferowana jest do dzieci i młodzieży, które mogą rozwijać swoje uzdolnienia w zespołach artystycznych i kołach zainteresowań prowadzonych przez Szkołę Podstawową w Suchaniu oraz Gminnym Domu Kultury w Suchaniu.
- Świetlice w miejscowościach: Wapnica, Nosowo, Modrzewo, Tarnowo, Suchanówko, Brudzewice, Sadłowo i Żukowo. W placówkach organizowane są wydarzenia kulturalno-edukacyjne, w tym zabawy karnawałowe, koncert noworoczny, zajęcia dla dzieci w trakcie ferii zimowych, wystawy i inne. W małych miejscowościach działalność świetlic wiejskich jest szczególnie ważna. Jest to często jedyne miejsce zajmujące się organizacją czasu wolnego mieszkańców oraz szeroko rozumianą integracją społeczności. Działalność tego typu instytucji pozwoli uzupełnić lukę wynikającą z braku szerokiej oferty kulturalnej porównywalnej do tych na obszarach miejskich.

- Tradycję kultywują oraz rozwijają lokalną kulturę Koła Gospodyń Wiejskich a także Lokalny Zespół Ludowy Suchanianski, uczestniczący w większości uroczystości organizowanych na terenie Gminy. Najważniejsza impreza Gminy to Dni Suchania, w czasie których rozgrywa się, między innymi, konkurs kulinarny „Smak Tradycji”, bazujący na potrawach przygotowywanych przez Koła Gospodyń Wiejskich.

Działalność sportowa jest możliwa dzięki funkcjonowaniu na terenie Gminy Suchań Stadionu Miejskiego. W 2018 r. przeprowadzono szerokie prace modernizacyjne płyty boiska, co znacząco ułatwia organizację treningów oraz wydarzeń sportowych. Dodatkowo na terenie Gminy znajdują się ogólnodostępne boiska piłkarskie w miejscowościach Żukowo, Nosowo, Sadłowo, Wapnica, Brudzewice, Modrzewo, Tarnowo i Suchanówko. W Gminie funkcjonują trzy kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „Kusy” oraz Klub Sportowy „Orkan” i Klub Sportowy „Zjednoczeni”. W ramach funkcjonowania wspomnianych klubów organizowane są rozgrywki Ligi Halowej Piłki Nożnej oraz inne liczne zawody sportowe np. coroczny Bieg Kusego czy turnieje unihokeja.

PODSUMOWANIE

- Kształcenie dzieci na poziomie edukacji podstawowej odbywa się w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Suchaniu.
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchaniu jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej.
 - Jednostką świadczącą usługi na obszarze Gminy Suchań jest Niepubliczny Ośrodek Zdrowia „Asklepios” w Suchaniu.
 - Na terenie Gminy zachowało się kilkadziesiąt obiektów o znaczącej wartości kulturowej, spośród których kilkanaście zostało wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie.
 - Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na obszarze powiatu stargardzkiego należy do zadań Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie, która realizuje swoje zadania przy pomocy jednostek podległych – posterunków policji w Chociwlu, Dobrzanach, Dolicach, Ińsku oraz Suchaniu. Obszar Gminy Suchań podlega pod rejon działania Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie. Na obszarze Gminy Suchań funkcjonują dodatkowo trzy ochotnicze straże pożarne: w Suchaniu, Wapnicy oraz Brudzewicach.
 - Jednostkami zajmującymi się działalnością kulturową na terenie Gminy Suchań są Gminna Biblioteka Publiczna w Suchaniu, Gminny Dom Kultury w Suchaniu oraz Świetlice wiejskie w miejscowościach: Wapnica, Nosowo, Modrzewo, Tarnowo, Suchanówko, Brudzewice, Sadłowo i Żukowo. Działalność sportowa jest realizowana na Miejskim Stadionie w Suchaniu oraz boiskach wiejskich.
 - Tradycję kultywują oraz rozwijają lokalną kulturę Koła Gospodyń Wiejskich, a także Lokalny Zespół Ludowy Suchanianski, uczestniczący w większości uroczystości gminnych.
 - W Gminie funkcjonują trzy kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „Kusy” oraz Klub Sportowy „Orkan” i Klub Sportowy „Zjednoczeni”.
-

3.8. Budżet Gminy

Budżet jest podstawowym instrumentem zarządzania finansami gminy. Jako plan finansowy obejmuje dochody, wydatki oraz przychody i rozchody. Regulacje dotyczące sposobu przygotowywania, przyjmowania i wprowadzania zmian w budżecie gminy normują w szczególności dwie ustawy: ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95) oraz ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 nr 157 poz. 1240).

W poniższej tabeli poddano analizie budżet Gminy Suchań na przestrzeni lat 2015–2018. W porównaniu do roku bazowego dochody Gminy wzrosły o 30,3 % i w 2018 roku wyniosły 22 143 356,81 zł. Zwiększył się również o 32,1 % dochód na jednego mieszkańca. W tym samym czasie wydatki Gminy wzrosły o 44,4 % i wyniosły 24 066 497,09 zł. Natomiast wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca ukształtowały się na poziomie o 46,4 % wyższym niż w roku 2015.. Z kolei w ostatnim analizowanym roku budżet odnotował deficyt wynoszący 1 923 140,28.

Tabela 20 Podstawowe dane dotyczące budżetu Gminy Suchań w latach 2015-2018

<i>Kategoria</i>	2015	2016	2017	2018
<i>Dochody</i>	16 997 098,07	16 919 697,28	21 897 765,35	22 143 356,81
<i>Wydatki</i>	16 666 025,66	15 871 437,04	19 348 610,53	24 066 497,09
<i>Nadwyżka/deficyt</i>	331 072,41	1 048 260,24	2 549 154,82	-1 923 140,28
<i>Dochody ogółem na 1 mieszkańca gminy</i>	3 894,84	3 909,36	5 047,89	5 144,83
<i>Wydatki ogółem na 1 mieszkańca gminy</i>	3 818,98	3 667,15	4 460,26	5 591,66

Źródło: Dane GUS (BDL)

Największą część budżetu Gminy Suchań 19,67% stanowiły wydatki związane głównie oświatą i wychowaniem. Łącznie w ramach działów 801 - wydatkowano 4 734 894 zł na m.in. Niewiele mniej, bo 18% budżetu Gminy, zostało przeznaczone na Dział 855 – Rodzina. Znaczny udział w strukturze wydatków miały jeszcze następujące działy klasyfikacji budżetowej: 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 12,86%, 600 Transport i łączność 12.63% oraz dział 750 Administracja Publiczna 11.13%.

Tabela 21 Główne kategorie wydatków budżetu Gminy Suchań w latach 2015-2018

<i>Etykiety wierszy</i>	2015	2016	2017	2018	Udział %
<i>Dział 801 - Oświata i wychowanie</i>	4 6110 77	4 871 559	4 861 324	4 734 894	19,67%
<i>Dział 855 - Rodzina</i>	0	0	4 842 472	4 331 886	18,00%

<i>Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	1 460 827	1 243 846	1 815 124	3 095 068	12,86%
<i>Dział 600 - Transport i łączność</i>	906 050,6	145 538,5	2 247 316	3 039 284	12,63%
<i>Dział 750 - Administracja publiczna</i>	1 965 380	1 948 921	2 263 884	2 678 380	11,13%
<i>Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę</i>	0	0	152 346,1	2 119 819	8,81%
<i>Dział 852 - Pomoc społeczna</i>	3 214 518	5 352 046	1 118 577	892 099,8	3,71%
<i>Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo</i>	558 039,3	577 720,3	615 965	629 903,9	2,62%
<i>Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	484 411,4	375 728	410 956	615 046,6	2,56%
<i>Dział 851 - Ochrona zdrowia</i>	107 722,8	296 227,2	95 941,33	483 090,9	2,01%

Źródło: Dane GUS (BDL)

W strukturze dochodów Gminy w roku 2018 największy udział tj. 28% stanowiły różne rozliczenia, wśród których wyróżnić można:

- dotacje celowe z zakresu administracji rządowej;
- dotacje celowe na zadania własne;
- dotacje na inwestycje;
- subwencje.

Kolejnym znaczącym składnikiem struktury dochodów były Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (26%)

Tabela 22 Dochody Gminy Suchań w latach 2015-2018 z podziałem na działy ich pochodzenia

Etykiety wierszy	2015	2016	2017	2018	Udział % w roku 2018
<i>Dział 758 - Różne rozliczenia</i>	4 646 152	5 0914 75	5 080 163	6 049 321	28%
<i>Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających h osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem</i>	3 721 168	4 039 660	7 562 034	5 635 398	26%
<i>Dział 855 - Rodzina</i>	0	0	4 841 377	4 314 345	20%
<i>Dział 600 - Transport i łączność</i>	275 941,7	7200	1 007 246	1 773 467	8%
<i>Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	1 143 418	916 112,7	67 5243,5	1 636 314	7%

Źródło: Dane GUS (BDL)

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi punkt wyjściowy do opracowania ram strategicznych dokumentów planistycznych. Jest etapem przejścia pomiędzy częścią diagnostyczną, stanowiącą podstawę do dalszych prac, a częścią projekcyjną. Analiza SWOT jest kompleksową metodą służącą usystematyzowaniu zasobów i potencjał obszaru Gminy Suchań oraz jego otoczenia. Jest ona oparta na prostym schemacie klasyfikacji.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu czterech grup czynników: mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń. Poniżej na schemacie przedstawiono definicje poszczególnych elementów składowych analizy SWOT.

Schemat 2. Wprowadzenie do analizy SWOT



S (Strengths) – mocne strony: wewnętrzne czynniki pozytywne, stanowiące atuty, które wyróżniają Gminę od innych jednostek. Stanowią przewagę konkurencyjną oraz podnoszą atrakcyjność w oczach mieszkańców gminy, potencjalnych inwestorów i turystów.	W (Weaknesses) – słabe strony: wewnętrzne czynniki negatywne, stanowiące słabe strony jednostki. Wynikają głównie z ograniczeń zasobów i mają niepożądany wpływ na rozwój gminy lub utrudniają oraz opóźniają realizację zaplanowanych działań.
O (Opportunities) – szansa: zewnętrzne czynniki pozytywne, będące korzystnymi tendencjami w otoczeniu jednostki, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls do zmiany oraz rozwoju.	T (Threats) – zagrożenia: zewnętrzne czynniki negatywne, mogące być poważną barierą w rozwoju jednostki przez osłabianie silnych stron Gminy, a także ograniczanie możliwości wykorzystania szans rozwojowych.

Źródło: Opracowanie własne

Czynniki usystematyzowane jako mocne i słabe strony traktowane są jako wewnętrzne uwarunkowania gminy, odnoszące się bezpośrednio do zasobów i problemów istniejących na jej obszarze. Szanse i zagrożenia są traktowane jako uwarunkowania zewnętrzne, niezależne, których zaistnienie w otoczeniu gminy może na nie oddziaływać

Tabela 23. Mocne i słabe strony Gminy Suchań

Mocne strony	Słabe strony
– Dobra lokalizacja wzdłuż drogi krajowej nr 10 ze Szczecina do Bydgoszczy i dalej do drogi S7; – Niewielkie oddalenie od ośrodków miejskich tj. w odległości 56 km od centrum Szczecina, stolicy województwa zachodniopomorskiego i 20 km od Stargardu, siedziby powiatu stargardzkiego; – Licznie występujące zabytki o dużej wartości historycznej i kulturowej; – Systematycznie malejąca liczba bezrobotnych poszukujących pracy na terenie Gminy; – Brak dużych uciążliwych zakładów przemysłowych; – Obowiązujące i aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego; – Walory przyrodnicze (Obszar Natura 2000 – Ostoja Ińska – obszar ptasi, Obszar Natura 2000 – Dolina Iny koło Recza – obszar siedliskowy); – Otwartość samorządu na współpracę z NGO; – Dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej; – Rozbudowana sieć infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej; – Rosnąca aktywność społeczna i ekonomiczna mieszkańców;	– Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna gminy; – Brak ścieżek rowerowych; – Zły stan dróg lokalnych na terenie Gminy; – Zły stan części infrastruktury wodno – ściekowej; – Pokrycie azbestowe dachów części domostw; – Niska świadomość ekologiczna mieszkańców – Niewystarczająco rozbudowana sieć wodociągowa i kanalizacyjna; – Zmniejszającą się liczbą ludności, będącą pochodną ujemnego przyrostu naturalnego oraz niekorzystnego salda migracji; – Zbyt małe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; – Brak zagospodarowania akwenów wodnych na terenie Gminy; – Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości i aktywności ekonomicznej; – Zbyt mała intensywność działań wspierających rozwój rynku pracy; – Niewystarczające lub nieadekwatne kwalifikacje mieszkańców oraz niskie wykształcenie mieszkańców; – Duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, w tym proces dziedziczenia ubóstwa wśród mieszkańców i niesamodzielności życiowej;

– Aktywna działalność Kół Gospodyń Wiejskich; – Aktywne organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej. – Bardzo dobry stan techniczny budynków użyteczności publicznej i placówek oświatowych;	– Rosnące wydatki na pomoc społeczną.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Szanse i zagrożenia Gminy Suchań

Szanse	Zagrożenia
– Możliwość pozyskania środków finansowych z UE i innych źródeł zewnętrznych; – Współpraca regionalna w związku z korzystnym położeniem niedaleko granicy z Niemcami; – Wzrost popularności wypoczynku na obszarach wiejskich; – Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia; – Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, kotły na biomasę, pompy ciepła, elektrownie wiatrowe); – Rewitalizacja wyznaczonych obszarów zdegradowanych; – Planowane lub realizowane inwestycje drogowe; – Możliwość tworzenia nowych przedsiębiorstw i rozwój istniejących; – Rozwój przemysłu rolno-spożywczego i profesjonalizacja przedsiębiorców rolnych;	– Niekorzystne trendy demograficzne w skali kraju – „starzenie się” społeczeństwa; – Atrakcyjność inwestycyjna gmin ościennych; – Wysokie obciążenia finansowe firm, duże koszty pracy; – Niestabilność gospodarcza w skali całego kraju; – Występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska; – Wzrost postaw roszczeniowych i brak aktywności beneficjentów pomocy społecznej; – Częste zmiany i brak przejrzystości przepisów prawnych; – Trudności w realizacji projektów wymagających dobrej współpracy międzysektorowej i/lub ponadlokalnej; – Wzrost zakresu zadań samorządów lokalnych nieadekwatnych do otrzymywanych dotacji; – Spadek opłacalności w rolnictwie;

– Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami; – Możliwości i wsparcie rozwoju różnych form opieki dla dzieci do lat 3; – Działania ukierunkowane na podniesienie bezpieczeństwa ekologicznego, w tym m.in. poprzez edukację ekologiczną mieszkańców, termomodernizację budynków, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej; – Możliwość finansowania niektórych inwestycji w układzie partnerstwa publiczno – prywatnego; – Rozwój sieci internetowej.	– Zwiększanie zadań JST bez przekazywania odpowiednich środków publicznych na ich realizację; – Niepewna sytuacja gospodarcza i finansowa Unii Europejskiej – Emigracja młodych mieszkańców z terenów wiejskich do miast i za granicę.
---	--

Źródło: Opracowanie własne

5. Wizja Gminy Suchań

Wizja rozwoju gminy jest rozumiana jako obraz Gminy w przyszłości tj. opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota Gminy Suchań, tj. władze samorządowe oraz mieszkańcy, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zamierza Gmina oraz wskazuje zasadniczy kierunek działania w przyszłości.

Przy określeniu wizji rozwoju Gminy Suchań wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- Uwarunkowania zewnętrzne, czyli otoczenie zewnętrzne rozwoju gminy zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenia;
- Uwarunkowania wewnętrzne, określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony Gminy;
- Obowiązujące dokumenty strategiczne, zarówno te na poziomie Gminy jak i wyższym;
- Kompetencje samorządu gminnego, które stanowią punkt wyjścia do określenia działań i kluczowych projektów dla rozwoju Gminy;
- Instrumenty i programy finansowe, dostępne dla Gminy w ramach obecnej perspektywy Unii Europejskiej.

Zrealizowanie założeń wizji rozwoju przełoży się na wzrost poziomu atrakcyjności Gminy pod względem jakości życia, poprawy stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy, osiedlania się nowych mieszkańców oraz lokowania działalności gospodarczych.

Wizja Gminy została sformułowana w następujący sposób:

W roku 2030 Gmina Suchań będzie przyjazną i atrakcyjną dla mieszkańców i turystów, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, społeczną i turystyczną, promującą zasady ekorozwoju we wszystkich aspektach życia, dbającą o wszechstronny rozwój mieszkańców. W pełni będzie korzystała ze swoich walorów lokalizacyjnych, infrastrukturalnych oraz przyrodniczych, którym będzie towarzyszył dobrze rozwinięty kapitał społeczny przejawiający się dużą aktywnością mieszkańców. Zrównoważony rozwój wpłynie pozytywnie na wszystkie miejscowości w Gminie.

6. Misja Gminy Suchań

Misja zgodnie z przyjętą powszechnie definicją określa tożsamość i główny cel istnienia jednostki oraz wartości, które wyznaje samorząd, dbając o rozwój gminy i dobrobyt jej mieszkańców. Określa ona również rolę władz lokalnych w procesie rozwoju wspólnoty samorządowej. Zgodnie z misją, władze gminy pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy, a podejmowanych przez różne podmioty i instytucje np. lokalnych liderów, organizacje pozarządowe, sołectwa, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców czy jednostki samorządu terytorialnego wyższego szczebla. Ponadto władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zamierzających do rozwoju Gminy, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

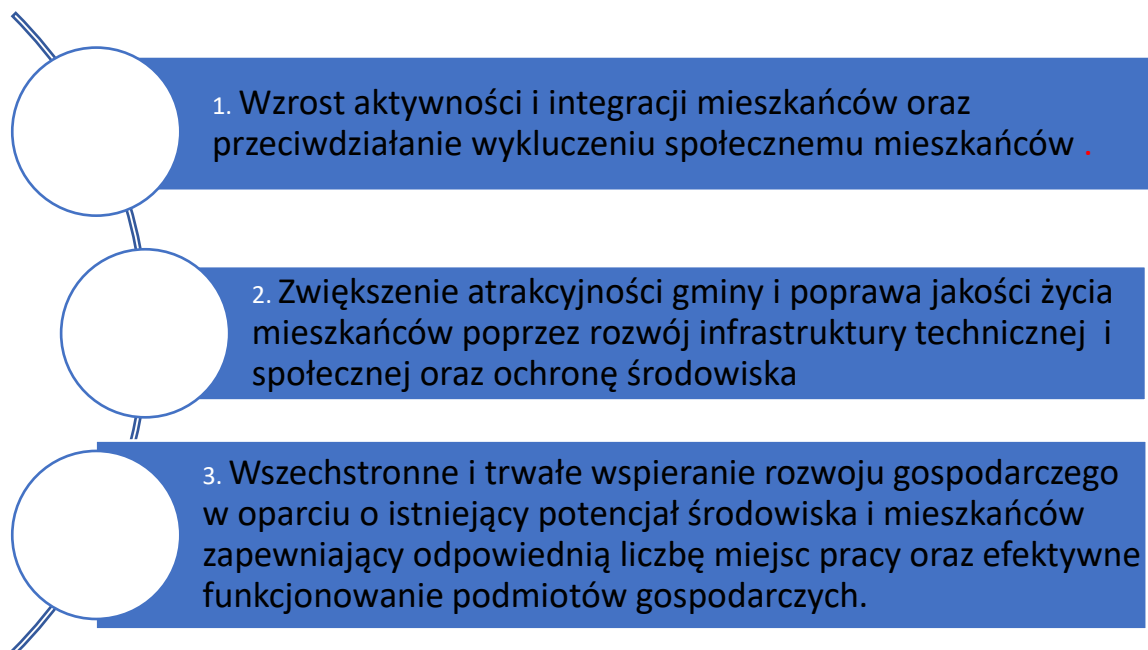
Misją Gminy Suchań jest zapewnienie optymalnych warunków do zrównoważonego rozwoju na całym jej obszarze, poprzez stworzenie jak najlepszych warunków do życia i rozwoju dla mieszkańców. Realizacja założeń misji będzie wdrażana poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury publicznej, projekty prospołeczne, wszechstronny rozwój gospodarki, a także integrację społeczności lokalnej.

Zdefiniowana w ten sposób misja pełni rolę wyznacznika elementarnych kierunków prac nad określaniem celów strategicznych rozwoju Gminy oraz na ich podstawie szczegółowych zadań i działań w sferze społecznej, technicznej, środowiskowej oraz gospodarczej.

7. Cele Strategii

W oparciu o przeprowadzoną we wcześniejszych rozdziałach niniejszego dokumentu diagnozę, w której zidentyfikowano negatywne zjawiska ze sfery infrastrukturalnej, społecznej, gospodarczej, oraz środowiskowej, a także biorąc pod uwagę potencjał Gminy sformułowano trzy cele strategiczne oraz przyporządkowano do nich szczegółowe działania, które będą realizowane w ramach wdrażania Strategii Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030.

Schemat 3. Cele strategiczne rozwoju Gminy Suchań



Źródło: Opracowanie własne

1 Cel Strategiczny: Wzrost aktywności i integracji mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

W ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania wpływające pozytywnie na tworzenie warunków do prawidłowego i harmonijnego rozwoju kapitału ludzkiego oraz społecznego. Jednym z głównych założeń omawianego priorytetu jest także wzrost bezpieczeństwa i jakości życia lokalnej społeczności. Kierunki działań w ramach przedmiotowego celu strategicznego ukierunkowane zostały w taki sposób aby w jak największym stopniu wpływać na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców poprzez nabywanie kompetencji, podnoszenie kwalifikacji oraz wzrost aktywności społecznej i integracji mieszkańców. Przyszłe działania należy podjąć w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania wykluczeniu narażonych grup społecznych, do których zaliczyć można dzieci, młodzież, osoby starsze i niepełnosprawne, rodziny z problemem ubóstwa oraz osoby bezrobotne. Tym samym wskazane jest prowadzenie działań mających na celu aktywizację i integrację mieszkańców gminy

Suchan oraz stworzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia, w tym rozwój usług społecznych, opiekuńczych oraz integracyjnych.

Działania:

- 1.1. Aktywizacja oraz wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 1.2. Zwiększenie jakości kształcenia w Gminie;
- 1.3. Integracja lokalnej społeczności;
- 1.4. Wyrównywanie szans i poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej osobom niepełnosprawnym bądź z ograniczonym zakresem ruchowym;
- 1.5. Promowanie aktywności osób, rodzin i środowiska lokalnego;
- 1.6. Podniesienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych;
- 1.7. Zwiększenie oferty kulturalnej rekreacyjnej dla osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej;
- 1.8. Promowanie zdrowego stylu życia opartego na aktywności fizycznej mieszkańców;
- 1.9. Wspieranie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie Gminy;
- 1.10. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi podmiotami na rzecz promowania oraz rozwoju obszaru Gminy;
- 1.11. Zwiększanie dostępności usług publicznych;
- 1.12. Propagowanie zdrowego stylu życia.

2 Cel Strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności gminy i poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz ochronę środowiska.

Infrastruktura techniczna i społeczna na większości obszarów gminy wykazuje stałą potrzebę inwestycji oraz ciągłego dostosowywania do istniejących potrzeb.

Potrzeba ciągłego rozwoju w zakresie infrastruktury technicznej dotyczy m.in. infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej, w zakresie infrastruktury społecznej dotyczy m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, rekreacji, sportu i wypoczynku, ale także innych budynków użyteczności publicznej. Dlatego celem nadrzędnym wyznaczonego powyżej celu strategicznego jest budowa, przebudowa rozbudowa oraz remont infrastruktury technicznej i społecznej na terenie Gminy Suchań przy wykorzystaniu lokalnych warunków przyrodniczych oraz zachowaniu dbałości o stan środowiska naturalnego występującego na terenie Gminy Suchań.

Dużą rolę w ramach zakładanego celu strategicznego należy odgrywać będą sprawy dotyczące ochrony środowiska w tym propagowanie gospodarki niskoemisyjnej, edukacja ekologiczna a także popularyzacja odnawialnych źródeł energii.

W ramach zakładanego celu przewidziano szereg działań zmierzających do jego realizacji.

Działania:

- 2.1. Budowa, przebudowa, rozbudowa, remont dróg gminnych;
- 2.2. Remonty oraz budowa lokalnych oraz ponadlokalnych ciągów pieszych oraz pieszo-rowerowych;
- 2.3. Modernizacja, remont i doposażenie świetlic wiejskich oraz samorządowych instytucji kultury;
- 2.4. Rozwój infrastruktury edukacyjnej oraz doposażenie w niezbędne pomoce dydaktyczne;
- 2.5. Inwestycje związane z budową, przebudową, rozbudową i remontem infrastruktury sportowo, rekreacyjnej na terenie Gminy;
- 2.6. Inwestycje związane z poprawą jakości powietrza na terenie Gminy Suchań poprzez wymianę źródeł ciepła na mniej emisyjne oraz termomodernizację budynków ;
- 2.7. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na budynkach na terenie gminy Suchań;
- 2.8. Modernizacja oraz budowa oświetlenia ulicznego;
- 2.9. Budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej przy placówkach oświatowych;
- 2.10. Budowa, Przebudowa, Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wraz obiektami przynależnymi i infrastrukturą techniczną na terenie gminy Suchań.
- 2.11. Budowa przydomowych i przyzogrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie;
- 2.12. Rozwój i poprawa stanu zasobów komunalnych gminy oraz rozwój bazy mieszkaniowej;
- 2.13. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy;
- 2.14. Realizacja projektów proekologicznych i sprzyjających środowisku.

3 Cel Strategiczny: Wszechstronne i trwałe wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców zapewniający odpowiednią liczbę miejsc pracy oraz efektywne funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.

Trzeci cel strategiczny zakłada pomoc przy rozwijaniu działalności rolniczej, a także wspomaganie konkurencyjnej gospodarki poprzez wsparcie lokalnych przedsiębiorców i tworzenie warunków przyjaznych do zakładania działalności gospodarczej oraz podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów Gminy. Zadania Gminy dotyczą przede wszystkim tworzenia warunków do działalności

gospodarczej, wspierania podmiotów przez odpowiednią politykę Gminy w tym zakresie oraz promocję Gminy.

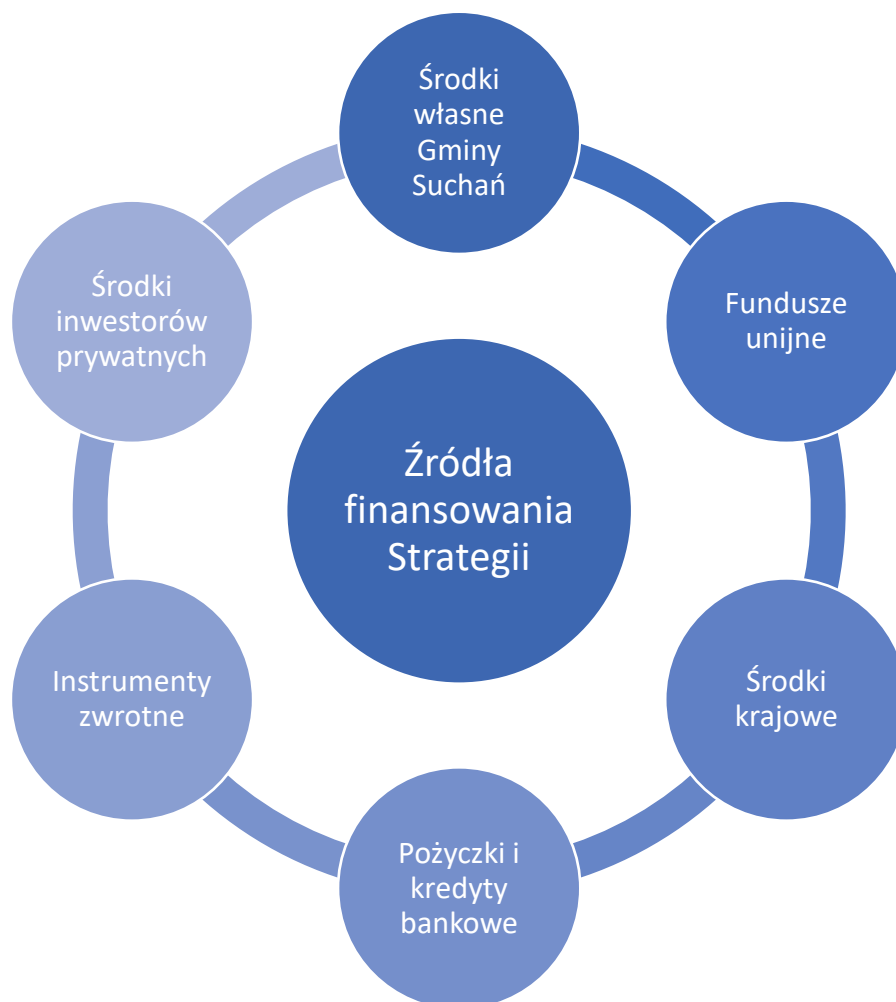
Działania:

- 3.1. Stworzenie optymalnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Suchań;
- 3.2. Stwarzanie dogodnych warunków mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom funkcjonującym na obszarze Gminy bądź mających rozpocząć działalność;
- 3.3. Aktywna promocja Gminy;
- 3.4. Doradztwo przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działalność gospodarczą;
- 3.5. Wykorzystanie potencjału turystycznego dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy;
- 3.6. Zapewnienie infrastruktury ukierunkowanej na rozwój przedsiębiorczości;
- 3.7. Pomoc w zakładaniu oraz rozwijaniu działalności gospodarczej;
- 3.8. Promowanie ekologicznej produkcji rolniczej;
- 3.9. Promocja podejmowania i realizacji inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej.

8. Finansowanie założeń Strategii

Wyznaczone cele rozwoju Gminy Suchań oraz przyporządkowane im szczegółowe działania, które stanowią podstawę do podejmowania i realizacji zaplanowanych projektów, mogą być finansowane ze środków własnych Gminy Suchań oraz z innych dostępnych źródeł zewnętrznych. Wśród środków zewnętrznych wyróżnić możemy m.in.: fundusze unijne, środki z programów krajowych, pożyczki i kredyty bankowe, instrumenty zwrotne, w tym kredyty i pożyczki, a także środki inwestorów prywatnych.

Schemat 4 Finansowanie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030



Źródło: Opracowanie własne

W momencie przygotowywania niniejszego dokumentu strategicznego dobiega końcowi okres finansowania inwestycji i innych projektów ze środków budżetu UE, który został zaplanowany w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Natomiast prace nad budżetem dla kolejnej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027 są dopiero na etapie planowania i konsultacji. Z tego względu nie ma

jeszcze możliwości opracowania szczegółowego katalogu możliwych źródeł finansowania ze środków UE dla przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030.

Jednak warto zaznaczyć, że nowy okres programowania na lata 2021 – 2027 stwarza możliwość pozyskania przez Gminę Suchań środków na działania służące realizacji celów zawartych w niniejszym dokumencie strategicznym. Analizując projekty i zadania na jakie były przeznaczane środki z UE w poprzednich perspektywach finansowych UE można z dużą dozą prawdopodobieństwa założyć, że analogiczne jak w latach poprzednich w wielu różnych obszarach samorządy będą mogły pozyskać dofinansowanie z Funduszy Europejskich dla przedsięwzięć należących do zadań własnych gmin.

9. System wdrażania, monitoringu i kontroli Strategii

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Strategii posiada Burmistrz Gminy Suchań. Dodatkowo w monitorowaniu uczestniczyć będą pracownicy Urzędu Miejskiego oraz przedstawiciele Rady Miejskiej w Suchaniu. Główną rolą wyżej wymienionych podmiotów będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w niniejszym dokumencie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania i w razie potrzeby aktualizowanie Strategii w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań.

Dla prawidłowej realizacji zadań strategicznych bardzo ważne jest również zaangażowanie jednostek organizacyjnych gminy. Zaangażowanie w realizację postanowień Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 wszystkich kluczowych interesariuszy będzie miało decydujący wpływ na stopień osiągnięcia przyjętych założeń i planów w ramach poszczególnych priorytetów. Z tego względu we wdrażanie Strategii będą zaangażowane również:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchaniu;
- Gminny Dom Kultury w Suchaniu;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Suchaniu;
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Suchaniu;
- Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy;
- Lokalni przedsiębiorcy itp.

Do monitorowania, oceny realizacji programu jego aktualizacji służyć będzie system współpracy przy wdrażaniu Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 pomiędzy wyżej wymienionymi podmiotami oraz organizacjami oraz osiągane wskaźniki produktu.

W celu monitorowania wdrażania Strategii i oceny jego efektywności w stosunku do ustalonych celów, konieczne jest ustalenie zestawu wskaźników. Monitoring i ewaluacja są stałymi elementami procesu planowania strategicznego. Gromadzenie danych, ich agregacja i analiza oraz późniejsza interpretacja pozwalają ocenić stopień realizacji strategii, a także w razie konieczności wprowadzić ewentualne zmiany i korekty. Na potrzeby oceny stopnia wdrażania Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 opracowano zestaw wskaźników monitorowania. Poniżej w tabeli przedstawiono ich wykaz wraz z przyporządkowaniem do określonego celu.

Tabela 25 Wskaźnik monitorowania Strategii

Cel strategiczny	Wskaźnik
Wzrost aktywności i integracji mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	➤ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna; ➤ Liczba zajęć zorganizowanych dla seniorów oraz dzieci i młodzieży; ➤ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym u których wzrosła aktywność społeczna; ➤ Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów oraz kursów zawodowych; ➤ Wyniki osiągane przez uczniów szkół podstawowych podczas egzaminu ósmoklasisty; ➤ Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych; ➤ Liczba osób bezrobotnych, które zwiększyły swoje kwalifikacje; ➤ Liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych na terenie Gminy.
Zwiększenie atrakcyjności gminy i poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz ochronę środowiska	➤ Długość wybudowanych dróg gminnych; ➤ Długość przebudowanych i wyremontowanych dróg gminnych; ➤ Długość wybudowanych ciągów pieszych oraz pieszo-rowerowych; ➤ Długość przebudowanych ciągów pieszych; ➤ Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków; ➤ Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji; ➤ Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych; ➤ Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej z OZE; ➤ Liczba budynków mieszkalnych, na których zostały zamontowane instalacje OZE; ➤ Liczba zakupionych pomocy dydaktycznych; ➤ Liczba wspartych placówek oświatowych; ➤ Liczba wybudowanych obiektów sportowych i/lub rekreacyjnych;

	➤ Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej; ➤ Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków; ➤ Długość sieci kanalizacji sanitarnej; ➤ Długość sieci wodociągowej; ➤ Liczba wspartych stacji uzdatniania wody; ➤ Liczba przeprowadzanych akcji lub projektów o tematyce ekologicznej dotyczącej ochrony środowiska.
Wszechstronne i trwałe wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców zapewniający odpowiednią liczbę miejsc pracy oraz efektywne funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.	➤ Liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych; ➤ Liczba szkoleń skierowanych do przedsiębiorców; ➤ Liczba osób przeszkolonych w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Źródło: Opracowanie własne

10. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 poprzez przyjęte założenia oraz sformułowane cele wykazuje powiązania i zgodność z wieloma dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym jak i lokalnym. Kompleksowe zaplanowanie w dłuższej perspektywie czasowej działań infrastrukturalnych, środowiskowych, oraz społecznych powoduje, że dokument ten będzie stanowił jedno z najważniejszych ogniw w lokalnym systemie zarządzania strategicznego. Wraz z innymi dokumentami na poziomie lokalnym stworzy komplementarny system narzędzi pozwalających na realizację polityki rozwoju Gminy na przestrzeni kolejnych lat.

11.1. Dokumenty krajowe

Tabela 26 Zgodność z dokumentami na szczeblu krajowym

Dokument strategiczny	Zgodność z założeniami dokumentu
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest istotnym elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 jest spójna z następującymi obszarami interwencji, celami oraz priorytetami rozwojowymi określonymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020: a) Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka; • Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki; – II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej; • Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego; – II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej; – II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego; • Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych; – II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu;

	• Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko; – II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej – II.6.4. Poprawa stanu środowiska; b) Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna; • Cel III.1. Integracja społeczna; – III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; – III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych; • Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych; – III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych; – III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w dłuższym horyzoncie czasowym. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 jest spójna z następującymi celem szczegółowym KSRR: • Cel 2 – Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych. – 2.2 – Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju i strategią kluczową w zakresie rynku pracy. Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału

	ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Założenia określone w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 są zgodne z następującymi celami szczegółowymi SRKL: • Cel Szczegółowy 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; • Cel szczegółowy 5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

11.2. Dokumenty regionalne

Tabela 27 Zgodność z dokumentami na szczeblu regionalnym

Dokument strategiczny	Zgodność z założeniami dokumentu
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego z perspektywą do 2030 roku.	Strategia rozwoju województwa jest niezbędnym narzędziem samorządowym dającym wsparcie decyzyjne, hierarchizację wagi projektów i miernikiem stopnia osiągnięcia założonych celów. Jednym z jej nadrzędnych założeń jest aktywizacja społeczna i gospodarcza na poziomie lokalnym. SRG wpisuje się w następujące cele wyróżnione w strategii: ▪ I Cel strategiczny: Otwarta społeczność - Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości; – Cel kierunkowy 1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny; – Cel kierunkowy 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu; – Cel kierunkowy 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego. ▪ II Cel strategiczny: Dynamiczna gospodarka - Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu; – Cel kierunkowy 2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

11.3. Dokumenty lokalne

Tabela 28 Zgodność z dokumentami na szczeblu lokalnym

Dokument strategiczny	Zgodność z założeniami dokumentu
Lokalna Strategia Rozwoju	Lokalna Strategia Rozwoju opracowana przez LGD Stowarzyszenie „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju realizowana jest na obszarze czternastu gmin: Bielice, Chociwel, Dobrzany, Dolice, Ińsko, Kobylanka, Kozielice, Marianowo, Pyrzyce, Stara Dąbrowa, Stare Czarnowo, Stargard, Suchań i Warnice . Cele Strategii są zgodne z założeniami SRG i kształtują się następująco: ▪ Cel 1 Wzrost aktywności gospodarczej, innowacyjności i atrakcyjności przestrzennej obszaru z zachowaniem i ochroną wartości przyrodniczych i kulturowych; – 1.1 Wzrost innowacyjności gospodarki wpływający na zmniejszenie skutków bezrobocia obszaru; – 1.2 Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa historycznego obszaru; ▪ Cel 2 Współpraca, integracja i odnowa dla zwiększenia tożsamości i więzi społecznych oraz poczucia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców; – 2.1 Wzrost aktywności i integracji oraz przeciwdziałanie marginalizacji; – 2.2 Zwiększenie aktywności sportowej i promocja zdrowego trybu życia; – 2.3 Promocja dziedzictwa lokalnego i obszaru objętego LSR.
Lokalny program rewitalizacji dla Gminy Suchań na lata 2016-2022	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Suchań na lata 2016-2022 to wieloletni program opisujący stan i stopień degradacji terenu w kilku płaszczyznach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz środowiskowej. Aktualny stan opisywany jest za pomocą wskaźników ekonomicznych oraz społecznych. Celem programu jest opracowanie planów realizacji konkretnych działań oraz systemu ich wdrażania, mających na celu wyprowadzenie analizowanego obszaru z niekorzystnej sytuacji, poprzez nadanie mu nowych funkcji lub

	przywrócenie starych. Cele LPR są zgodne z założeniami SRG i kształtują się następująco: ▪ Cel strategiczny 1. Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej oraz zapobieganie ubóstwu mieszkańców; – Cel operacyjny 1.1. Wzrost aktywności społecznej, integracja grup społecznych oraz tworzenie więzi w grupie społecznej; – Cel operacyjny 1.2. Poprawa warunków życia oraz bazy kulturalno-sportowo-rekreacyjnej, umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców; – Cel operacyjny 1.3. Aktywizacja zawodowa i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ubóstwem. ▪ Cel strategiczny 2. Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznej; – Cel operacyjny 2.1. Modernizacja budynków i zwiększenie funkcjonalności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnych; – Cel operacyjny 2.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych w tym wraz z zachowaniem i promowaniem dziedzictwa kulturowego; – Cel operacyjny 2.3. Poprawa stanu środowiska.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Suchań na lata 2014-2020	Potrzeba opracowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Suchań wynikała z istniejących zagrożeń, które prowadzą do ubóstwa oraz innych negatywnych zjawisk społecznych. Przede wszystkim w SRPS zwraca się uwagę na trudną sytuację na rynku pracy, pogłębiające się różnice pomiędzy poszczególnymi grupami społecznymi, co w konsekwencji prowadzi do patologii społecznych. Cele LPR są zgodne z następującymi celami sformowanymi w SRPS, będącymi odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w sferze społecznej: ▪ Aktywizacja świadczeniobiorców pomocy społecznej;

	▪ Wzmocnienie relacji rodzinnych poprzez organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego; ▪ Ograniczanie skutków ubóstwa; ▪ Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezrobotnych; ▪ Wzrost aktywności oraz ułatwienie funkcjonowania osób niepełnosprawnych, starszych i chorych w społeczności lokalnej.
--	--

11. Analiza oddziaływania na środowisko

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 stanowi instrument realizacji założeń Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020 poprzez wykorzystanie m.in. środków unijnych, w tym środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353) określają jakie dokumenty wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W przedmiotowej sprawie są to dokumenty określone w art. 46. pkt 2, tj. dotyczące „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

Pojęcie "zrównoważony rozwój" oznacza postęp gospodarczy z poszanowaniem przyrody i rozwojem społecznym, stwarzający lepsze perspektywy dla przyszłych pokoleń. Projekty powinny osiągnąć efekt, który można rozpatrywać pod kątem ekonomicznym, ekologicznym i społecznym. Zaplanowane w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 inwestycje infrastrukturalne sprzyjają rozwojowi gospodarczemu, a przede wszystkim mają pozytywny wpływ na ożywienie społeczne i pozostają zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz przyczynią się do wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska poprzez osiągnięcie szeregu efektów, w tym:

- ekonomicznych: np. prace związane z modernizacją i przebudową istniejących budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowania terenów zielonych wygenerują nakłady finansowe na pokrycie wszystkich prac, natomiast przyczynią się do poprawy jakości życia społeczności z terenu Gminy Suchań;
- ekologicznego: Gmina zobowiązuje się do ochrony środowiska i ograniczania szkód i uciążliwości, wynikających z zanieczyszczeń, hałasu i innych skutków prowadzonych działań. W myśl zasady prewencji w trakcie prowadzenia prac budowlanych stosowane będą tylko materiały posiadające właściwe parametry, co będzie chronić i zapobiegać przez potencjalnym, negatywnym działaniem względem środowiska. Ponadto przy realizacji każdego przedsięwzięcia, na każdym etapie Gmina zobowiązuje się do racjonalnego wykorzystywania

zasobów zgodnie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Gmina Suchań zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” zobowiązuje się także do pokrywania wszelkich kosztów związanych z powstaniem czynnika mogącego oddziaływać na środowisko. Zastosowanie prawidłowych rozwiązań projektowych, technicznych i technologicznych, zachowanie podstawowych zasad sztuki budowlanej oraz właściwa organizacja prac budowlanych zapewni ochronę środowiska na etapie realizacji i eksploatacji każdego przedsięwzięcia.

Strategia będzie odpowiadała również na problemy związane z jakością powietrza, która warunkowana jest przede wszystkim przez stopień zanieczyszczenia powietrza. Związany jest on głównie z ilością wprowadzanych do atmosfery zanieczyszczeń, powstających w wyniku działalności człowieka. Największymi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery, spowodowanych działalnością człowieka są: procesy energetycznego spalania paliw, transport drogowy oraz emisji z obszarów zabudowy mieszkalnej ogrzewanych indywidualnie. Dlatego w ramach Strategii brane są pod uwagę inwestycje mające na celu ograniczanie zanieczyszczanie środowiska np. działania zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Suchań oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na budynkach mieszkalnych.

Każda planowana inwestycja przejdzie szczegółową analizę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zarówno w fazie budowy, jak i w fazie eksploatacji, która zostanie dokonana w oparciu o m.in. przepisy zawarte w następujących aktach prawnych:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1405 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r, poz. 142 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j Dz.U. z 2017 r., poz. 1566);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2017 r, poz. 1332 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 nr 213 poz. 71);

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Planowane inwestycje zakładają jedynie chwilowe i w pełni odwracalne oddziaływanie na środowisko na etapie prac inwestycyjno-budowlanych. Czynniki, które mogą mieć wpływ na stan środowiska w fazie inwestycyjnej są: zwiększone natężenie hałasu pochodzącego od pracujących pojazdów i maszyn budowlanych, większa ilość odpadów związanych z budową, pylenie, zwiększony pobór energii elektrycznej, paliwa oraz wody. Zanieczyszczenia związane z pracą maszyn, w szczególności spaliny, będą dostawać się do powietrza atmosferycznego. Dodatkowo na drogach prowadzących do terenu budowy oraz na miejscu budowy występował będzie wzmożony ruch pojazdów mechanicznych. Związane z tym będzie pylenie. Kolejnym negatywnym zjawiskiem będzie powstawanie większej ilości odpadów, które będą związane bezpośrednio z przebudową, będą to resztki materiałów budowlanych, pojemniki po tych materiałach, a także inne odpady.

W każdym projekcie zostaną uwzględnione zagrożenia związane ze zmianami klimatu, kwestie dotyczące przystosowania się do zmian klimatu i ich łagodzenia oraz odporności na klęski żywiołowe.

Zakres i zasięg oddziaływania przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030 ma charakter lokalny i obejmuje teren tylko jednej Gminy. Nie wykracza poza tereny przypisane do poszczególnych przedsięwzięć. W związku z tym nie przewiduje się kumulowania oddziaływania planowanych projektów z przedsięwzięciami realizowanymi poza granicami Gminy Suchań.

Z uwagi na położenie Gminy Suchań względem granic Polski nie ma możliwości by któryś z planowanych do realizacji projektów oddziaływał transgranicznie na środowisko. Dotyczy to fazy realizacji, funkcjonowania przedsięwzięć, które będą realizowane w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030.

Możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska jest również niewielka. Ponadto w celu polepszenia jego stanu zaplanowano inwestycje mające na celu ograniczanie zanieczyszczanie środowiska np. działania zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Suchań.

W myśl zapisów obecnego stanu prawnego, każdy projekt (zadanie inwestycyjne) zaplanowany w ramach realizacji celu głównego Strategii oraz przyporządkowanym mu celom operacyjnym będzie musiał przejść osobną, indywidualną procedurę badania jego wpływu na środowisko w ramach m.in. opracowania Raportów oddziaływania na środowisko, które badają wpływ konkretnego przedsięwzięcia

na zdrowie, życie ludzi i na środowisko oraz w szczególności zlokalizowanych na terenie Gminy Suchań obszarowych formy ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Zgodnie z założeniami planowane przedsięwzięcia nie spowodują zajęcia siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a także nie spowodują zagrożeń określonych w standardowych formularzach danych dla obszarów Natura 2000. Z uwagi na charakter, zakres przedsięwzięć i lokalizację nie przewiduje się, aby jego oddziaływanie miało znacząco negatywny wpływ na obszary Natura 2000 (szczególnie Dolinę Iny koło Recza – obszar siedliskowy) oraz inne formy ochrony przyrody takie jak Iński Park Krajobrazowy czy użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Zatem jeżeli realizacja jakichkolwiek przedsięwzięć przewidzianych w ramach Strategii wymagała będzie przeprowadzenia procedury administracyjnej (OOS) zakończonej uzyskaniem decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, to postępowanie takie będzie przeprowadzone w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wobec powyższego można prognozować, iż realizacja przedsięwzięć w ramach Strategii będzie w pełni zgodna z obowiązującymi wymogami dotyczącymi ochrony środowiska.

W realizacji każdego przedsięwzięcia zostanie poprzedzona postępowaniem zapewniającym wybór najkorzystniejszych dla środowiska wariantów lokalizacyjnych i technicznych, a także wskazaniem właściwych zabezpieczeń środowiska. Ograniczanie oddziaływań na środowisko przyrodnicze oraz warunki życia ludzi będzie również prowadzone w fazie budowy i późniejszej eksploatacji ewentualnych inwestycji.

Spis map

Mapa 1 Położenie Gminy Suchań na mapie województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu stargardzkiego	7
Mapa 3 Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Suchań	29
Mapa 2 Szczegółowy plan Gminy Suchań	48

Spis tabel

Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych jednostek tworzących Gminę Suchań (stan na dzień 30.09.2019r.)	9
Tabela 2 Liczba mieszkańców poszczególnych jednostek tworzących Gminę Suchań (stan na dzień 30.09.2019r.)	10
Tabela 3 Liczba mieszkańców oraz powierzchnia poszczególnych miejscowości	11
Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów	11
Tabela 5 Dane dotyczące zameldowań na terenie Gminy Suchań w latach 2010-2018 z podziałem na kierunek przepływu osób	17
Tabela 6 Dane dotyczące wymeldowań na terenie Gminy Suchań w latach 2010-2018 z podziałem na kierunek przepływu osób	18
Tabela 7 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Suchań w latach 2012-2018	19
Tabela 8 Dane dotyczące liczby i powierzchni gospodarstw rolnych	34
Tabela 9 Gospodarstwa domowe wg struktury dochodów	34
Tabela 10 Rodzaje gruntów i użytków rolnych (ha)	35
Tabela 11 Powierzchnia zasiewów (ha)	35
Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	36
Tabela 13 Liczba podmiotów gospodarczych według kryterium liczby pracujących	37
Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON – rodzaje podmiotów	37
Tabela 15 Podmioty gospodarcze w poszczególnych miejscowościach Gminy Suchań	38
Tabela 16 Poziom skanalizowania i zwodociągowania Gminy Suchań w latach 2015-2018	39
Tabela 17 Liczba mieszkań na terenie Gminy Suchań w latach 2002-2018	43
Tabela 18 Podstawowe wskaźniki zasobów mieszkaniowych w Gminie Suchań w latach 2003-2018	43
Tabela 19 Rejestr zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem zabytków archeologicznych	49
Tabela 20 Podstawowe dane dotyczące budżetu Gminy Suchań w latach 2015-2018	52
Tabela 21 Główne kategorie wydatków budżetu Gminy Suchań w latach 2015-2018	52
Tabela 22 Dochody Gminy Suchań w latach 2015-2018 z podziałem na działy ich pochodzenia	54
Tabela 31. Mocne i słabe strony Gminy Suchań	56

Tabela 32. Szanse i zagrożenia Gminy Suchań	57
Tabela 25 Wskaźnik monitorowania Strategii	68
Tabela 23 Zgodność z dokumentami na szczeblu krajowym.....	70
Tabela 24 Zgodność z dokumentami na szczeblu regionalnym	72
Tabela 25 Zgodność z dokumentami na szczeblu lokalnym	73

Spis schematów

Schemat 1 Tryb prac nad Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030... 6	
Schemat 2. Wprowadzenie do analizy SWOT	55
Schemat 3. Cele strategiczne rozwoju Gminy Suchań	61
Schemat 2 Finansowanie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Suchań na lata 2020-2030.... 65	

Spis wykresów

Wykres 1 Procent powierzchni zajmowany przez poszczególne gminy powiatu stargardzkiego	8
Wykres 2 Liczba ludności w Gminach Powiatu Stargardzkiego w 2018r.....	10
Wykres 3 Liczba mieszkańców Gminy Suchań w latach 2000-2018.....	14
Wykres 4 Liczba mieszkańców Gminy Suchań z podziałem na obszar wiejski i miasto w latach 2000-2018	15
Wykres 5 Przyrost naturalny dla Gminy Suchań w latach 2010-2018 z wyszczególnieniem wartości urodzeń żywych oraz zgonów w przeliczeniu na tys. mieszkańców	16
Wykres 6 Saldo migracji Gminy Suchań w podziale na Miasto oraz obszary wiejskie w latach 2010-2018 .	17
Wykres 7 Wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie Gminy w latach 2012-2018 z podziałem na miasto i obszary wiejskie.....	19
Wykres 8 Wartość wskaźnika feminizacji dla Gminy Suchań, powiatu stargardzkiego oraz województwa zachodniopomorskiego	20
Wykres 9 Struktura wykształcenia mieszkańców Gminy Suchań	21
Wykres 10 Liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie Gminy Suchań w latach 2009-2018.....	22
Wykres 11 Poziom bezrobocia występujący na terenie Gminy Suchań w Latach 2011-2018	23